

REKLAMA W CWA
tel. (56) 682 26 80

Wąbrzeźno
Bukową do miasta

str. 3

Wałyczek
Majowa nauka

str. 9

Wąbrzeźno
Finał z małą
widownią

str. 7

Historia
Kuchnia ratunku

str. 20

ŚRODA

6 czerwca
2012

nakład 2200 egz.
ISSN: 2080-0878

1,49zł

w tym 5% VAT

nr 23/2012 (167)

CWA

TYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO

Wąbrzeźno

W Złotej Setce

Wąbrzeski szpital zdobył wysoką lokatę w plebiscycie na najlepsze przedsiębiorstwa z Kujaw i Pomorza.

Nowy Szpital w Wąbrzeźnie zajął drugie miejsce w Złotej Setce Pomorza i Kujaw 2011, w kategorii małych i średnich najbardziej innowacyjnych firm regionu.

- Zostaliśmy najwyższej ocenie wśród szpitali z naszego województwa – nie kryje zadowolenia Michał Roślewski, prezes Nowego Szpitala – Doceniono szpital za nowatorskie metody jak np. wprowadzenie elektronicznego obiegu informacji wewnątrz szpitala. Zauważono duży zakres prac inwestycyjnych i remontowych w stosunku do posiadanego budżetu, zakup sprzętu z wysokiej półki, poprawę relacji pomiędzy pacjentem, a szpitalem, szybszą diagnostykę. Na wysoką ocenę wpływ miała również dobra komunikacja – pacjenci dowiadują się ze strony internetowej i portalu społecznościowego o ofercie medycznej.

Pod względem wyników finansowych uzyskanych przez małe i średnie firmy z naszego regionu w plebiscycie wąbrzeski szpital uplasował się na 47 pozycji.

Obecnie w szpitalu remontowany jest Oddział Chirurgii Ogólnej. Cztery pomieszczenia są już prawie gotowe: toalety, izolatka z łazienką, sala intensywnej terapii i jedna z sal chorych. Zakres przeprowadzanych prac na chirurgii jest bardzo szeroki: nowe okna, podłogi, meble oraz wszystkie instalacje – w tym również gazów medycznych, przeróbka wejścia głównego na oddział, docieplenie budynku od środka, wymalowanie ścian, zmiany funkcjonalne

pomieszczeń. Po za tym zostaną zainstalowane drzwi ognioodporne i elementy ochrony przeciwpożarowej.

Remont prowadzony jest etapami, aby oddział mógł funkcjonować bez zakłóceń. Jeżeli wszystko pójdzie zgodnie z planem prace zakończą się w połowie sierpnia.

Przypomnijmy, że Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nowy Szpital w Wąbrzeźnie

świadczy usługi medyczne od 1 grudnia 2008 r. W wyniku nawiązanej współpracy i podpisanych umów przejął cele statutowe Szpitala Powiatowego. Wąbrzeska placówka medyczna należy do sieci tworzącej „Grupę Nowy Szpital”. Świadczy usługi bezpłatnie w ramach umowy podpisanej z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Tekst i fot.

Paulina Grochowalska

Trwa remont na chirurgii

Michał Roślewski, prezes Nowego Szpitala w Wąbrzeźnie jest bardzo zadowolony z wyniku w rankingu

Nowa Wieś Królewska

Temat przewodni - Euro

Kraj powoli ogarnia eurogorączka spowodowana rozpoczęciem Mistrzostw Europy. Fala euforii z tego powodu nie ominęła również Nowej Wsi Królewskiej, gdzie tematowi Euro podporządkowano obchody Dnia Dziecka.

Tradycją Gimnazjum w Nowej Wsi Królewskiej jest organizacja w Dniu Dziecka dnia sportu. W tym roku jako, że zbliżają się mistrzostwa Europy w piłkę nożną postanowiono sprawdzić jak młodzież jest przygotowana do kibicowania naszej reprezentacji. Każda klasa musiała zaprezentować plakat, okrzyk oraz piosenkę zagrzewającą naszą drużynę do walki. Okazało się, że najbardziej „euro zakreconą” klasą jest klasa IIIa. Oprócz tego uczniowie rywalizowali w różnych konkurencjach sportowych sprawdzających ich sprawność piłkarską.

PW
REKLAMA

kredyty gotówkowe

Zapraszamy do oddziału
Santander Consumer Banku:

Wąbrzeźno,
Kościuszki 2a,
9:00-17:00

7 milionów klientów
ufa nam na okrągło!

www.santanderconsumer.pl
195 00
(opłata zgodna z taryfą operatora)

KREDYT JUŻ W 15 MINUT
BEZ ZBĘDNYCH FORMALNOŚCI!

Santander
CONSUMER BANK

WARTOŚCIOWE
IDEE

Trzcianek

Piknik bez nudy

Osoby z wadą wzroku i niewidome bawiły się z mieszkańcami sołectwa Trzcianek na wspólnym pikniku.

Imprezę w Trzcianku 2 czerwca zorganizowało Koło Powiatowe Polskiego Związku Niewidomych w Wąbrzeźnie. W wiejskiej świetlicy spotkali się członkowie koła – dorośli i dzieci, oraz mieszkańcy sołectwa Trzcianek, które było współorganizatorem pikniku. O to, by uczestnicy imprezy mieli pełne żołądki zadbały panie z miejscowego Koła Gospodyń Wiejskich.

Pretekstem do wspólnej zabawy był Dzień Dziecka, dlatego najwięcej atrakcji przygotowano dla najmłodszych. Gościem była wąbrzeska policja, która zaprezentowała tresurę psa policyjnego oraz pokazała dzieciom co znajduje się na wyposażeniu służbowego auta. Funkcjonariusze przeprowadzili również pogadankę o uzależnieniach.

Wiele emocji młodym uczestnikom pikniku dostarczały różne konkursy m. in. przeciąganie liny czy owijanie papierem opiekuna tak szczerze żeby przypominał mumię. Każdego, kto brał udział w konkursie nagro-

dzono dyplomem i słodyczami. Dużą frajdę sprawiła dzieciakom wizyta strażaków z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Wąbrzeźnie i ochotników z Nowej Wsi Królewskiej. Najmłodsi nie tylko mogli dokładnie obejrzeć co kryje się we wnętrzu wozu strażackiego, ale również zasiąść za jego kierownicą.

- Spotkałam tutaj fajne dzieci. Razem skakaliśmy na trampolinie. Podobał mi się też konkurs na wykonanie autoportretu, dlatego, że lubię rysować – mówi 10-letnia Natalia Palcowska z Michałek.

- Bawiłam się z psem policyjnym Brutusem. Zabierałam mu maskotkę, ale on ją tak mocno trzymał, że aż się przewróciłam. Było śmiesznie – opowiada 11-letnia Anita Gawryszew.

Dzięki takim spotkaniom jak to w Trzcianku osoby niewidome i niedowidzące mogą chociaż na chwilę zapomnieć o troskach dnia codziennego. Niewidomy od 20 lat Stanisław

Sobiech z Łopatek, zwykle cichutki starszy pan, ożywia się natychmiast – wystarczy go tylko o coś zagadnąć.

- Lubię wychodzić z domu i przebywać w towarzystwie. Bardzo miło mi się tutaj siedzi, przy stole toczą się ciekawe rozmowy – mówi pan Stanisław.

Wąbrzeskie koło organizuje wycieczki, wyjazdy do teatru, pikniki w gospodarstwach agroturystycznych.

- Związek bardzo prężnie działa. Przynależność do niego nie tylko wiąże się z różnymi imprezami, ale umożliwia członkom podniesienie kwalifikacji. Daje przyszłość osobom z niepełnosprawnością – mówi Barbara Jasienicka z PZN Wąbrzeźno.

Koło uczestniczy w projekcie „Poznaj siebie 3”, w ramach którego dla osób uczestniczących w programie organizowane będą m. in. szkolenie komputerowe czy kurs telemarketingu.

Tekst i fot.

Paulina Grochowalska

REKLAMA

Kazimiera Kaczmarczyk – wolontariuszka z mężem Edwardem i niewidomym Stanisławem Sobiechem (po prawej), którego otoczyła na spotkaniu opieką

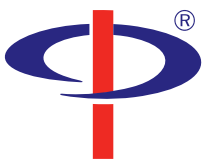
Maluchy cieszyły się z drobiazgów

Anita i Natalia bawiły się na pikniku z innymi dziećmi.

Nie tylko chłopców fascynują wozy strażackie

PULAWY

www.zapulawy.pl

**NAWOZY Z PULAW
POTĘGĄ URODZAJU**

**Saletra amonowa PULAN® • Mocznik PULREA™
RSM® • Siarczan amonu PULSAR™**

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR

tel. 56 682 37 00

www.agrolok.pl

TYGODNIK REGIONU
WĄBRZESKIEGO

CWA
www.cwa.info.pl

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń
ul. Rynek 20
tel. (56) 68 22 680
e-mail: redakcja@wpr.info.pl
Redaktor naczelny:
Krzysztof Kaliski

Dział reklamy:
tel. (56) 68 22 680
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Ogłoszenia drobne:
87-400 Golub-Dobrzyń
ul. Dworcowa 4
tel. (056) 68 22 680

Wydawca:
Wydawnictwo Promocji Regionu Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń
ul. Rynek 20

Druk:
EDYTOR Sp. z o.o.
10-364 Olsztyn, ul. Tracka 10

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Wąbrzeźno

Bukową do miasta

Rowerzyści, rolkarze, panie uprawiające nordic walking i spacerowicze byli pierwszymi oficjalnymi użytkownikami nowego odcinka ulicy Bukowej.

W czwartek przed godziną 12.00 na ulicy Okrężnej zebrała się spora grupka dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

- W końcu doczekaliśmy się drogi – cieszy się Darek Kempa z Marysienki, który na miejscu zbiórki pojawił się 4-letnim wnuczkami Filipem.

Chłopczyk przejechał już wcześniej cały odcinek w malutkim BMW i stwierdził, że bardzo fajnie się jechało.

O 12.00 mieszkańcy, władze miasta, wykonawcy, podwykonawcy drogi ruszyli na osiedle Marysienka.

- Bardzo wygodnie się jedzie – oceniły dziewczyny na rolkach.

Na nowo wybudowanym parkingu, na ulicy Bukowej czekali mieszkańcy osiedla Marysienka, a nawet odległego osiedla Tysiąclecia.

- Przeszedłem z kolegą z żeby zobaczyć nową drogę. Bardzo mi się podoba. Cieszę się, że to wą-

brzeska firma ją robiła – mówi Jan Stypiński.

Burmistrz podziękował wszystkim, którzy zaangażowali się w realizację tej inwestycji: marszałkowi, którego reprezentował Ryszard Bober, wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego, firmie Drobud – wykonawcy drogi, podwykonawcom i Miejskiemu Zakładowi Usług Komunalnych, który wybudował 100 m² parkingu, zmodernizował chodniki i dobudował je tam, gdzie były konieczne.

- Jestem bardzo zadowolony. Nowy odcinek skróci mieszkańcom drogę do miasta, do pracy. Droga jest perfekcyjnie wykonana. Będę zabiegał, żeby było więcej takich inwestycji – mówi burmistrz Leszek Kawski.

Do tej pory mieszkańcy Marysienki, żeby dostać się na ulicę Wolności mieli dwa wyjścia: albo szli pieszo wydeptaną ścieżką przez pola, albo nadrabiali dro-

gi przez centrum miasta. Teraz mają 900 metrów jezdni, parking, ścieżkę rowerowo-pieszą oświetloną przez 19 lamp. Nowy odcinek ulicy pozwoli też mieszkańcom ul. Wolności szybciej dostać się np. do Dworca Głównego PKP.

- Droga jest rewelacyjna. Wszędzie teraz będzie blisko: do przychodni, do urzędów. Nie trzeba już chodzić po błocie. A najważniejsze, że jest ścieżka dla rowerów – cieszy się Barbara Szczepaniak, mieszkanka ulicy Topolowej, która wraz z wiceprzewodniczącym sejmiku, radnymi, prezesem Drobud oraz burmistrzem dokonała symbolicznego przecięcia wstęgi. Nową drogę poświęcił ks. Kazimierz Śmigiecki.

Całkowita wartość projektu wynosi ok. 1,7 mln zł. 50% tej inwestycji sfinansuje Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Tekst i fot.

Paulina Grochowalska

Czterolatek Filip i trzylatek Wojtek na czele kolumny

Młodzież przygotowała na tą okazję transparent

Ostateczne cięcie należało do burmistrza

Panie uprawiające nordic walking pewnym krokiem maszerowały po nowej nawierzchni
OGŁOSZENIE PŁATNE

Przeznaczenie odebrało Cię zbyt szybko uczuciom rodziny, ale nigdy nie odbierze Cię naszej pamięci i naszym sercom.

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Przewodniczącej Rady Miejskiej w Wąbrzeźnie w latach 1994-1998

śp. Pani Marii Barylskiej
Wyrazy głębokiego współczucia
Rodzinie i Bliskim

składają

Przewodniczący
Rady Miasta Wąbrzeźno

Burmistrz Wąbrzeźna

Radosław Kędzia

Leszek kawski

REKLAMA

HURTOWNIA ROWERÓW I SKUTERÓW w Zieleniu

poczuj wolność wiośnią

SETKI MODELI W HURTOWYCH CENACH

Zielen 88 k. Wąbrzeźna, tel. 56 688 67 30, www.e-rowerowy.com

SKLEPY FIRMOWE:
Rowery-Skutery Jabłonowo Pom, ul.Grudziądzka 28, tel.56 49 59 200
Rowerowo-Sportowy Wąbrzeźno, ul.Gen.Sikorskiego 8, tel.56 688 15 01

REKLAMA

Mecenas
Anna Grudzień
zaprasza:

Do nowego oddziału
Kancelarii Prawnej
w Wąbrzeźnie

ul. Mestwina 1
Wąbrzeźno
tel. 513175036
56 683 31 09
www.kancelariagrudzien.pl

CHWILÓWKI – pożyczki
bez BIK
i zbędnych formalności

693 345 000

zadzwoń lub wyślij sms- oddzwonimy

od 300 zł. – 1.500 zł.

-bez poręczycieli
-z dostawą do domu
-akceptujemy różne formy dochodu

MM - Finanse
86-200 Chelmno, Brzozowo 138

Wąbrzeźno

Dobre jedzenie w przystępnej cenie

Polskie mięso i warzywa we włoskim wydaniu, do tego znakomite wytrawne wino z winiarni Marka Kondrata.

Na uroczystym otwarciu restauracji w hotelu Stopklatka wszystkie miejsca były zajęte. Tego wieczoru, na oczach gości potrawy przygotowywał serwował Bartłomiej Witkowski, szef kuchni jednego z toruńskich cztero-gwiazdkowych hoteli. Asystował mu Patryk Stanewicz.

Na rozpoczęcie wieczoru podano przystawkę mozzarella marynowaną w oregano i bazylii. Ser był owinięty w szynkę parmeńską. Przystawkę zaserwowano w sosie na bazie pikli. Potrawa wprost rozpyływała się w ustach. Smak jedzenia wzbogaciło, podane do niego białe wytrawne wino Antica Osteria Bianco. Następnie na stołach pojawiły się polędwiczki wie-

przowe, także marynowane w ziołach, z odrobiną wódki wiśniowej i trawą żubrową. Całość zwieńczył sos cztery sery. Dodatkem do polędwiczek, był szpinak z włoskim akcentem, czyli suszonymi pomidorami. Wino, które współgrało z mięsem to Chianti Castelvetro.

- Wyśmienite, soczyste mięso. Wyczuwało się w nim intensywną nutę ziołową. Wrażenie pogłębiał delikatna nuta śmietankowego sosu - mówi Joanna Więckowska.

Na deser podano tiramisu po toruńsku. Bazą były toruńskie pierniki moczone w kahloua. Tuż także nie mogło zabraknąć dobrego wina. Było to Toscana Rosso. - Chcemy podawać wina, które pasują do codziennego stołu. Nie

muszą być drogie, żeby były dobre - zapewnia Robert Otręba, właściciel Stopklatki. - Butelka takiego wina kosztuje około 40 złotych.

Ciekawa aranżacja wnętrza oczarowała gości. - Wystrój i estetyka robią doskonałe wrażenie - mówi Danuta Gajewska. - Dobre niedrogie jedzenie na pewno przyciągnie klientów.

W menu można znaleźć różnorodne makarony, naleśniki na ostro i słodko. Także mięsożercy wybiorą coś dla siebie spośród różnych rodzajów polędwic. Znajdą też prawdziwy kotlet schabowy z kością. Wszyscy wyszli z lokalu zauroczeni kuchnią, winami i atmosferą panującą w lokalu.

(red)

Wąbrzeźno

Historie ocalone od zapomnienia

Dziewięciu gawędziarzy barwnie i ciekawie opowiadało o naszym regionie.

Najpierw chętni uczniowie podstawówek, gimnazjum i liceum pod okiem opiekunów przygotowali historie związane z ziemią wąbrzeską lub postacią z tego terenu. To nie było trudne zadanie. Nieco trudniejszy był drugi etap – 31 maja w Wąbrzeskim Domu Kultury, kiedy uczestnicy musieli te historie opowiedzieć. Tu trzeba było wykazać się charyzmą i odwagą. Opowieść miała być wciągająca, przedstawiona w sposób barwny, poprawny pod względem językowym i zgodna z faktami historycznymi lub z legendą.

Młodzi ludzie uczestniczący w konkursie „Opowiadacze lokalnych historii” przyczyniają się do ocalenia przed zapomnieniem regionalnego dziedzictwa.

- Historię należy opowiadać powoli i swobodnie, tak jakby się opowiadało bajkę dzieciom w przedszkolu. Trzeba mówić z uczuciem – mówi 11-letnia Ola Olszewska ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Wąbrzeźnie, która zdobyła I miejsce i Nagrodę Burmistrza –

Moja opowieść dotyczy diabłów nielubskich. Jest taka legenda, że straszyły i dokuczały mieszkańcom ziemi chełmińskiej. Walczyły z nimi pewien pustelnik i przestały go męczyć. Ale one podobno odzywają się tam do dziś.

- Bohaterem mojej opowieści jest Mikołaj z Ryńska, który walczył pod Grunwaldem. Myślę, że miał ciekawe przygody i one zaintrygują innych – mówi 11-letnia Ania Laskowska z wąbrzeskiej „Trójki”, laureatka II miejsca i Nagrody Burmistrza.

Nie wszyscy cofali się w tak odległe czasy i opowiadali o miejscach, które znają bardzo dobrze.

- Przygotowaliśmy historię naszej szkoły – Zespołu Szkół w Zieleniu, bo uważaliśmy, że jako uczniowie powinniśmy ją znać. Przeglądaliśmy kroniki, przeprowadziliśmy wywiad z żoną nieżyjącego już dyrektora, potem ułożyliśmy tekst – opowiadają wyróżnieni gimnazjaliści Klaudia Cieślukowska i Mateusz Doliński – Do opowieści trzeba podejść na luzie. Ważne są szczegóły i ciekawostki – w naszej historii np. taka, że szkoła miała być zbudowana razem z basenem, ale zrezygnowano z tego pomysłu z braku funduszy.

Uznanie zdobyła opowiadana wierszem przez 10-letniego Jonasza Celmera z „Trójki” historia wąbrzeskiej kolejki – do niego trafiła Nagroda Starosty za I miejsce.

Za drugie miejsce otrzymała ją 17-letnia Monika Tucka z wąbrzeskiego liceum, która opowiedziała o dziedzictwie rodziny Mieczkowskich – majątku w Niedźwiedziu. Wyróżnienia specjalne zdobyli: 18-letnia Joanna Przybyś z LO Wąbrzeźno za przybliżenie postaci Mikołaja z Ryńska oraz duet Nadia Drozdalska (12 lat) i Alicja Ratajczak (12) lat z SP2 w Wąbrzeźnie, które zdradziły słuchaczom tajemnice zamku biskupiego.

Od lat miejscowa biblioteka organizuje konkurs krasomówczy w ramach Dni Wąbrzeźna.

Tekst i fot.
Paulina Grochowalska

Ola Olszewska i Ania Laskowska (od lewej) – obie zdobyły Nagrodę Burmistrza

Klaudia Cieślukowska, Mirosława Pyszko – bibliotekarka z Zielienia, Mateusz Doliński (od lewej)

Jonasz Celmer opowiedział wierszem historię wąbrzeskiej kolejki.

Powiat

Witajcie!

Oto najmłodszy mieszkańcy regionu:

Patryk Muders

Syn Jolanty i Krzysztofa Muders z Pływaczewa urodził się 28 maja. Ważył 3390 gramów i mierzył 59 centymetrów.

Wojtek Bogusz

Syn Anny i Piotra Bogusz z Wąbrzeźna przyszedł na świat 24 maja. Ważył 3620 gramów i mierzył 58 centymetrów.

tekst i fot. P. Grochowalska

Wąbrzeźno

Przyłącz się do ważnej akcji

Mieszkańcy Wąbrzeźna mogą przyłączyć się do happeningu, którego celem jest nagłośnienie problemu prowadzenia samochodu po pijaku i promowanie trzeźwości.

Do udziału w akcji „Nie jedź na podwójnym gazie-szkoda życia” zaprasza Wąbrzeskie Centrum Profilaktyki Terapii i Integracji Społecznej. Happening odbędzie się 15 czerwca o godz. 11.00 na Placu Jana Pawła II. W trakcie jego trwania policjanci będą badać trzeźwość kierowców. Oprócz tego zostanie rozstrzygnięty konkurs na plakat dotyczący akcji, odbędzie się pogadanka na temat szkodliwości picia alkoholu oraz wystąpią podopieczni Świetlicy dla Dzieci i Świetlicy Socjoterapeutycznej oraz zespoły działające przy Wąbrzeskim Domu Kultury.

Osoby, które zechcą przymierzyć alkoholom, będą mogły spraw-

dzić na trzeźwo jak widzi się po alkoholu.

Przypomnijmy, że podczas ubiegłorocznego happeningu policjanci zatrzymali przejeżdżającego przez rynek kierowcę, który znajdował się pod wpływem alkoholu.

PG

REKLAMA
W TYGODNIKU

CWA

ZADZWOŃ !!!
tel. (56) 682 26 80

REKLAMA

Blachodachówka
od 20,99 zł brutto

Trapez
od 17,50 zł brutto

gonty, dachówki,
ogrodzenia, akcesoria
montaż

JABŁONOWO POMORSKIE
ul. Główna 29A
tel. 783 168 278
e-mail: europa@jablonowo.wp.pl
Prosimy dzwonić przed przyjazdem

**BIURO DORADZTWA I POŚREDNICTWA
W DOCHODZENIU ODSZKODOWAŃ PO WYPADKACH**

Tomasz Przybyszewski, 87-400 Golub-Dobrzyń, ul. Rynek 20, e-mail: biurotp@op.pl

DORADZTWO BEZPŁATNE!

PŁATNOŚĆ WYŁĄCZNIE PO UZYSKANIU ODSZKODOWANIA

POTRZEBUJESZ PROFESJONALNEJ POMOCY? DZWOŃ! tel. 608 380 227

OGRZEWANIE

Największy wybór kotłów C.O. w regionie

KOLEKTORY SŁONECZNE, POMPY CIEPŁA

EKOGROSZEK

ORYGINALNIE WORKOWANY

bez zanieczyszczeń, gwarancja producenta

Oferta cenowa ważna do wyczerpania zapasów

APEN Wąbrzeźno, 603-947-522

Wąbrzeźno

Magia uśmiechu

„Minuta śmiechu przedłuża życie o godzinę” głosi chińskie przysłowie. Zebrani na spotkaniu z Henrykiem Klimkiem, autorem książki z dowcipnymi historyjkami, śmiali się niemal bez przerwy przez półtorej godziny.

Spotkanie otworzył Krzysztof Dzidek, licealista z Wronia, który wprowadził gości w wesoły nastrój czytając kilka utworów z nowej książki pana Henryka.

W książeczce „Z uśmiechem do śmiechu, historyjki i opowieści odgrzebane z szuflady” znalazły się pisane wierszem historyjki z zabawnymi, niejednokrotnie pikantnymi puentami. Poznajemy w niej wspomnienia z lat szkolnych, utwory, które pan Henryk pisał dla rodziny i przyjaciół na różne okazje, myśli i aforyzmy, zasłyszane gdzieś teksty, które go rozbawiły i ulubione dowcipy. Spisane z poślizgniętych kartek rymowanki datowane są na lata 40., 50., 60. Są też współczesne rymowanki, pisane już z perspektywy dojrzałego – bo jak podkreśla pan Henryk, starszym panem jeszcze się nie czuje – człowieka z dużym poczuciem humoru.

Fragmenty, które czytał pan Klimek co i rusz wywoływały salwy śmiechu. Znany dotąd z bardzo poważnych publikacji o dzieciństwie spędzonym w niemieckich obozach w Toruniu i w Potulicach oraz życiu w powojennej Polsce, autor pokazał, że z ciężkimi do-

świadczeniami można radzić sobie ciesząc się życiem i utrzymując pogodę ducha.

Leszek Dembek, wydawca, zdradził jak doszło do powstania tego dzieła. - Kiedyś, na kolacji w naszym domu, pan Henryk mówił, że coś by nam pokazał, ale się wstydzi. Na nasze prośby sięgnął do kieszeni i wyjął plik starych, poślizgniętych kartek. Kiedy przeczytał nam ich zawartość całą rodziną stwierdziliśmy, że nie można tego trzymać w ukryciu. Długo namawialiśmy pana Henryka, żeby przepisał teksty na komputerze i wzbogacił o obecne spostrzeżenia – opowiadał dyrektor Wąbrzeskich Zakładów Graficznych.

- Hasło, które mi przyświecało przy tworzeniu tej książki brzmi: „Uśmiech to najkrótsza droga do drugiego człowieka”. Jeśli obdarzy się drugiego człowieka uśmiechem np. w tramwaju, czy na ulicy, od razu robi się jaśniej. Jeżeli za bardzo popadamy w smutek, to czujemy się niepotrzebni, opadamy z sił. Cieszymy się życiem jak długo się da, bo mamy je tylko jedno – zwrócił się do obecnych na sali gości. - Nie bez powodu na okładce znalazła się kokardka.

To może być prezent na urodziny, imieniny. Warto tam zajrzeć, gdy się złościmy. Teksty można też wykorzystać na weselach, żeby rozbawić towarzystwo – dodał autor.

Promocji książki pana Klimka towarzyszył kiermasz lokalnych publikacji wydanych przez Wąbrzeskie Zakłady Graficzne. Wzbogaciła go mini-wystawa urządzeń do druku wypukłego, który jest jedną z najstarszych technik drukarskich. Oprócz tego, na wystawie znalazły się metalowe i drewniane czcionki, urządzenie do przecinania wierszy linotypowych oraz przycinarka do interlinii – ostatni raz użyte w latach 80. Największe zainteresowanie wzbudziła maszyna zwana korektorką, która służyła do odbijania czcionki. Każdy mógł sobie własnoręcznie wydrukować pamiątkę ze spotkania z panem Henrykiem.

- Oczywiście łatwiej pracuje się teraz, gdy na komputerze mamy gotowy tekst, ale sentyment do tych maszyn pozostał – mówi Jerzy Stomecki, drukarz maszynista od 40 lat.

Tekst i fot.
Paulina Grochowalska

Po autograf autora ustawiła się długa kolejka

Henryk Klimek oczarował wszystkich pogodą ducha i dowcipem

Takie urządzenia można odłapać już tylko w muzeum

Każdy kto chciał, mógł się na chwilę zamienić w drukarza

Wąbrzeźno

Rodzinny piknik w murach szkoły

Wąbrzeskie gimnazjum po raz dziesiąty otworzyło drzwi dla obecnych, byłych i przyszłych uczniów, rodziców i mieszkańców miasta.

Chociaż w piątek pogoda weszła w parady organizatorom i cała impreza odbyła się wewnątrz budynku, zamiast na świeżym powietrzu to wcale nie była gorsza od poprzednich.

Najwięcej emocji i śmiechu wzbudziły występy w ramach festiwalu klasowych talentów m. in. pokaz mody, żonglerka, kabet. Eksperymenty, przygotowane przez koło chemiczne co roku cieszą się ogromną popularnością – szczególnie wśród najmłodszych gości pikniku, którzy wykonując różne zadania, pod okiem starszych kolegów mogą się przekonać, że chemia jest ciekawa. Uczniowie rywalizowali w wielu konkursach – w omnibusie, z wiedzy o regionie, czy bronili honoru w potyczce z pracownikami szkoły na znajomość gwary wąbrzeskiej.

Piknik to doskonała okazja, by przedstawić mieszkańcom osiągnięcia i talenty gimnazjalistów – przygotowano więc wystawę prezentującą dorobek uczniów zdobywających wysokie miejsca na olimpiadach przedmiotowych, czy w zawodach sportowych. Uzdolnieni plastycznie młodzi ludzie pokazali swoje małe dzieła.

Wszystkim podobały się występy grupy tanecznej „FLEX” i pokaz karate. Na elegantki, które chciały mieć na paznokciach

misterne wzorki czekała kosmetyczka. A na zgłodniałych – dania z grilla, pierogi, zapiekanki i domowe wypieki

W takie „święteczne” dni bardzo chętnie do szkoły wracają absolwenci.

- Chciałam spotkać się z nauczycielami, bo dobrze ich wspominam. Dzisiaj podobały mi się pokazy chemiczne i występ zespołu tanecznego – mówi 17-letnia Alicja Trzcńska, licealistka.

Wśród bawiących się rodzin były nawet trzy pokolenia.

- Przyjechałam z mamą, bo mój syn jest w pierwszej klasie. Bardzo nam się podoba, jest przyjemna atmosfera. Takie spotkania do doskonała okazja żeby poznać nauczycieli – mówi Maria Rydzewska z Rozgardu.

- 73 lata temu chodziłam tutaj do szkoły podstawowej. Szukałam nawet siebie w kronice szkolnej ale nie znalazłam, bo przedwojennej nie mieli. Zwiedziłam szkołę, która od tego czasu bardzo się rozbudowała. Zrobiła na mnie ogromne wrażenie – opowiada Wanda Pałucha, mama pani Marii.

Gimnazjum może zaliczyć imprezę do udanych pod każdym względem.

Tekst i fot.
Paulina Grochowalska

Chętnych do przeprowadzenia małych eksperymentów nie brakowało

Występ zespołu „Flex” wszystkim się podobał

Wąbrzeźno

Objazdowe muzeum

Kilkunastu zbieraczy wystawiło swoje skarby na Jarmarku Staroci w Wąbrzeźnie. Dla kolekcjonerów to okazja żeby pochwalić się zbiorami i wymienić z innymi pasjonatami. Dla odwiedzających jarmark to sposobność zakupu staroci z duszą albo po prostu wizyta w objazdowym muzeum.

W środę na Placu Jana Pawła II stoły ugięły się pod ciężarem starych zegarów, odbiorników radiowych, obrazów, biżuterii, przedmiotów z brązu i miedzi, porcelany, ceramicznych figurek, monet, medali, sztyletów... Po zawartości poszczególnych stołów łatwo wywnioskować, że każdy zbieracz specjalizuje się w innej dziedzinie.

- Kolekcjonuję monety. Mój konik to 1-groszówki. Mam ich 800. 1 grosz to była moneta „gruba”, srebrna. Jak to sobie uświadomimy, to okazuje się, że „wdowi grosz” z ewangelii miał dużą wartość – mówi Krzysztof Lisowski, członek Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego, Oddział w Grudziądzu. – Moje zainteresowanie monetami zaczęło się tuż po wojnie, gdy miałem 5 lat. Wychowywała mnie tylko mama. Musiała pracować, więc żeby mnie czymś zająć dawała mi do zabawy pudełko z guzikami, monetami, gwoździami. Robiłem z tego wojsko: guziki to były armie, a monety generałowie. Mama zawsze powtarzała „pamiętaj one są tak stare jak ja” – były z 1923 roku, miały koronę. Szanowałem je bardzo i mam je do dziś. A że byłem najukochańszym wnuczkem dośladem też kilka monet od babci.

Grudziądzki kolekcjoner ma w swoich imponujących zbiorach m.in. monety z lat 1420-1876 – krzyżackie, pruskie i polskie. Na

wymianę i sprzedaż przywiózł okolicznościowe, upamiętniające ważne wydarzenia, postaci i rocznice historyczne.

- W Wąbrzeźnie jest dużo mniejsze zainteresowanie niż gdzie indziej. Nie ma takiej tradycji. Mieszkańcy przynoszą najczęściej bilon PRL-owski, którego nikt ze zbieraczy nie chce – opowiada pan Krzysztof. – Ale udało mi się dziś kupić miedzianą popielniczkę i srebrną łyżeczkę. Moją misją zgodnie z mottem Towarzystwa Kolekcjonerów i Miłośników Sztuki Dawnej „Pomorze” do którego należę, jest uratowanie materialnych dowodów kultury – dlatego kupuję te przedmioty.

Zdzisławowi Rybickiemu z Nowego Miasta Lubawskiego zależy natomiast na ocaleniu rzeczy, które ludzie zazwyczaj niszczą. Zbiera więc stare gazety, widokówki czy fotografie, bo według niego mają duszę.

- Mój ostatni nabytek związany jest z waszymi stronami, to przedwojenne dokumenty z prowadzenia restauracji i sklepu bezcłowego, który istniał w Dębowej Łące. Trzeba ratować takie papiery, bo inaczej trafią do pieca – mówi pan Zdzisław.

Bogdan Neumann zbiera głównie meble i płyty.

- Przez wiele lat byłem DJ'em w Grudziądzu, dlatego ciągnie mnie do płyt analogowych. Jeżdżę

po nie do Anglii i Niemiec. Jestem mile zaskoczony, że zainteresowanie czarnymi krążkami wzrasta, także wśród młodzieży – opowiada pan Bogdan.

Ceny są uzależnione od wartości. Płyta The Beatles kosztuje 200 zł, Pink Floyd 150 zł, a Led Zeppelin 100 zł.

Niektórzy z odwiedzających kupują starą biżuterię, czy przedmioty, którymi dodadzą smaku swojemu mieszkaniu, inni niczym w muzeum tylko oglądają.

- Nie kupuję niczego. Mam po dziadkach i teściu monety, banknoty i inne stare przedmioty jak np. zegar. One mają dla mnie wartość sentymentalną. Były przekazywane z pokolenia na pokolenie, ja też mam je komu dać – mówi Katarzyna Broniewska z Wąbrzeźna.

Spotkaliśmy również ludzi, którzy szukali na jarmarku inspiracji.

- Przyszliśmy tutaj po pomysły na płaskorzeźby, które moglibyśmy wykonać w warsztacie stolarskim. Znaleźliśmy tutaj mnóstwo inspiracji – mówią z zachwytem Przemysław Marciniśzyn, Mirosław Kaczmarczyk i Wiesław Juraszek, podopieczni Warsztatów Terapii Zajęciowej w Wąbrzeźnie.

Jarmark Staroci stanowi stały element Dni Wąbrzeźna.

Tekst i fot.
Paulina Grochowalska

Misja Zdzisława Rybickiego jest ocalenie starych dokumentów przed losem jaki może je czekać, np. spalaniem w piecu

Krzysztof Lisowski pokazuje jedną z kolekcjonerskich monet

Niektórzy się wymieniają, inni sprzedają

Konikiem Bogdana Neumanna z Grudziądza oprócz mebli są płyty

Osoby, które lubią mieć w domu stare przedmioty mogły zakupić takie z brązu lub miedzi

Podobają nam się takie piękne płaskorzeźby, spróbujemy podobne zrobić – mówią Przemysław Marciniśzyn, Mirosław Kaczmarczyk i Wiesław Juraszek, podopieczni WTZ w Wąbrzeźnie

Wąbrzeźno

W średniowiecznym klimacie

Walki rycerskie, tańce średniowieczne, pokazy czerpania papieru i kaligrafii uświetniły obchody Dnia Ojca Bernarda na wąbrzeskim rynku.

Obchody rozpoczęły się mszą św. w kościele p. w. św. Ap. Szymona i Judy Tadeusza o rychłą beatyfikację ojca Bernarda, mnich z opactwa benedyktyńskiego w Lubiniu który pochodził z Wąbrzeźna. Po mszy, na Placu Jana Pawła II donośnym wystrzałem z piszczeła rozpoczął się Jarmark Bernardyński. Bractwo Rycerskie z Radzyna Chełmińskiego wprowadziło uczestników imprezy w klimat średniowieczny walką rycerską i pokazem tańców średniowiecznych. Mieszkańcy mogli zagrać w „stare” warcaby, postrzelać z łuku, spróbować napisać literę w stylu gotyckim, przymierzyć rycerski hełm i rękawice, wypróbować miecz, a nawet spróbować podpłomyków. Zainteresowanie było ogromne szczególnie wśród dzieci.

Kolejną pouczającą atrakcją był pokaz czerpania papieru i kaligrafii, przygotowany przez Muzeum Papiernictwa i Drukarstwa w Grębocinie. Zainteresowani dowiedzieli się m. in. jak wyglądały sita do czerpania papieru w Azji i Europie, co to jest znak wodny, jak wyglądają tabliczki woskowe, kamienne i z łupka. Można było własnoręcznie wyczerpać papier, zasiąść w ponad 100-letnich ławkach szkolnych i spróbować skreślić parę słów gęsim piórem.

Mincerz Mieczysław Łata z Bractwa Rycerskie Komturii Radzyńskiej wybijał różne monety także z wizerunkiem ojca Bernarda. Na stoisku Wąbrzeskich Zakładów Graficznych można było nabyć w promocyjnej cenie lokalne publikacje. A na stoisku firmy „Profit” zakupić „wąbrzeską bernardynkę”, ciastko nawiązujące do bohatera niedzielnych obchodów. Podopieczni Warsztatu Terapii Zajęciowej zaprezentowali przedstawienie odnoszące się do postaci Sługi Bożego z Wąbrzeźna. Piosenki religijne zaśpiewał i zgrał zespół Ichitis, działający przy wąbrzeskiej parafii Matki Boskiej Królowej Polski.

Podczas Jarmarku Bernardyńskiego odbyło się rozstrzygnięcie dwóch konkursów. Pierwszy, organizowany przez Wąbrzeski Dom Kultury polegał na wykonaniu transparentu nawiązującego do o. Bernarda. Najlepszy wykonała Agnieszka Dzikowska z Jarantowic.

- Wzięłam udział w konkursie, bo lubię rysować. Dowiedziałam się, że Bernard pochodził z Wąbrzeźna. Teraz zainteresowałam się tą postacią bardziej i na pewno o niej poczytam – mówi 18-letnia Agnieszka.

W drugim konkursie, orga-

nizowanym przez Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną w Wąbrzeźnie nagrodzono i wyróżniono prawie 40 osób, które nadesłały wiersz lub opowiadanie, których głównym bohaterem jest o. Bernard. Jedną z dwóch laureatek nagrody specjalnej jest Halina Wójcik, która po raz pierwszy spróbowała swoich sił w takim konkursie.

- Do tej pory motywowałam swoich podopiecznych z Warsztatu Terapii Zajęciowej. Miałam natchnienie więc napisałam przez jeden wieczór opowiadanie o tym jak rodzice wysłali 12-letniego Błażeja (red. imię, które o. Bernarda otrzymał przy chrzcie) do Poznania, żeby się kształcił – opowiada pani Halina – Starłam się uchwycić klimat i język tamtych czasów i uwypuklić w postaci Błażeja cechy, które zaważyły na jego przyszłości jak wiara i ufność wobec Boga, przywiązanie do modlitwy, miłość do ludzi.

Na konkurs wpłynęło wiele prac z Grodziska Wielkopolskiego, którego mieszkańcy otaczają tego Sługę Bożego z Wąbrzeźna szczególną czcią. To tam za życia i po śmierci miał czynić cuda.

- U nas już dzieci 6-letnie uczą się kim był ojciec Bernard. Mamy ujęcie wody na rynku nazwane

jego imieniem. Według legendy swoim błogosławieństwem napełnił wyschniętą studnię miejską. Ludzie modlą się do niego o zdrowie i jeżdżą do Lubinia, gdzie znajduje się jego grób i tam właśnie odbywają się uroczystości ku jego czci. Warto się zainteresować tą postacią. Zapraszamy do naszego miasta – mówią Anna Hanisch, Patrycja Łysiak i Kinga Majcherek z Grodziska Wielkopolskiego wyróżnione w konkursie.

Inna legenda głosi, że gdy w całym kraju, również w Grodzisku w 1620 roku grasowała tzw. morowa zaraza w czasie modlitw, mieszkańcy ujrzeli jasną postać z krzyżem w ręku, ubraną w habit benedyktyński. Zorientowali się, że to znak, by udać się do grobu o. Bernarda. Jak tylko to uczynili zaraza ustała.

- O ojcu Bernardzie najwięcej dowiedziałam się w kościele. Myślę, że trzeba o nim zachować pamięć dla młodych, bo na to zasługuje. Mam nadzieję, że zostanie kiedyś świętym – mówi Maria Derkowska, uczestniczka jarmarku.

Jarmark zakończył się Biegiem Bernardyńskim, w którym wzięło udział ok. 50 osób.

Tekst i fot.

Paulina Grochowalska

Mieszkańcy chętnie siadali na ponad 100-letnich ławkach szkolnych i sprawdzali jak pisze się gęsim piórem

Kolejka chętnych do przymiaru rycerskiego hełmu i rękawic była bardzo długa

Mincerz Mieczysław Łata z Bractwa Rycerskie Komturii Radzyńskiej wybijał na jarmarku monety

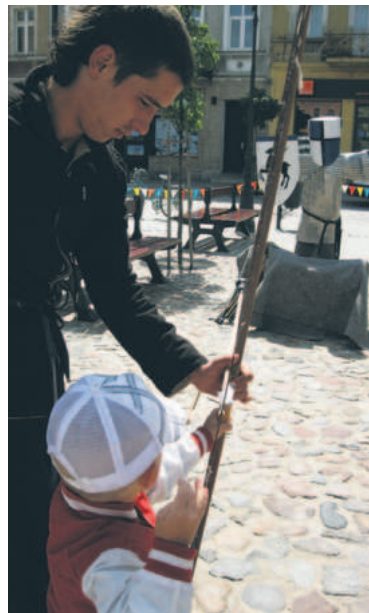
Pokaz czerpania papieru

Tańce średniowieczne

Dziewczęta z Grodziska Wielkopolskiego kim był o. Bernard wiedzą już od wczesnych lat dzieciństwa

Strzelanie z łuku to wcale nie jest taka prosta sprawa, wielu próbowało

Podopieczni Warsztatów Terapii Zajęciowej zaprezentowali przedstawienie nawiązujące do postaci sługi bożego z Wąbrzeźna

Wałczyk

Majowa nauka

Nietypowe lekcje w plenerze. To pomysł nauczycieli z Ryńska, którzy postanowili urozmaicić edukację swoich podopiecznych. Zajęcia z matematyki, polskiego czy angielskiego prowadzono w otoczeniu drzew i pachnących kwiatów.

Nauczyciele zorganizowali uczniom klas IV-VI lekcje w terenie Gospodarstwa Agroturystycznego w Wałczyku. Zajęcia z języka polskiego, angielskiego, matematyki, plastyki, wychowania fizycznego i fotografii odbyły się w przepięknym miejscu, otoczonym lasem i kwitnącymi drzewami.

Na zajęciach plastycznych uczniowie mieli oddać na papierze, za pomocą farb lub pastel, wygląd różnorodnych kwiatów, które kwitły w ogrodach. Powstały piękne prace, które przedstawiały m.in. tulipany, bratki i żonkile. Dużym zainteresowaniem cieszyły się lekcje matematyki. Dzieci rozumiały, że wiedza zdobyta w ławkach jest przydatna w codziennym

życiu. Uczniowie młodszych klas nauczyli się obliczać średnią długość swojego kroku, a także rozwiązywać zadania związane z wyznaczaniem wieku drzewa i jego wysokości. Uczniowie klas szóstych, z mapami topograficznymi gminy, obliczali odległość między szkołą w Ryńsku a Wałczykiem. Kolejnym zadaniem było obliczenie, ile metrów kwadratowych blachy potrzebowali gospodarze na zbudowanie piramidy.

Nietypowy przebieg miały również zajęcia języka polskiego. Uczniowie poznawali otoczenie za pomocą wszystkich zmysłów. Dotykali rękoma drzew, kamieni i innych przedmiotów. Mieli opisać swoje odczucia, co przysłużyło się poszerzeniu ich słownictwa.

Zajęcia z języka angielskiego nawiązywały do świąt majowych obchodzonych w krajach anglojęzycznych. W tym celu przygotowano zajęcia plastyczne dla klas IV, natomiast klasy V i VI rywalizowały między sobą w wiosennym majowej zabawie, polegającej na odgadywaniu rzeczy i haseł. Kolejną odskocznią od rutynowych lekcji były zajęcia fotograficzne, na uczniowie mieli okazję poznać podstawowe elementy fotoreportażu. Robili zdjęcia, uczyli się kreatywnie spoglądać na otaczający ich świat przez wizjer aparatu.

Uczniowie udzielali się w tych nieszablonowych lekcjach dużo chętniej, niż w typowych, odbywających się w klasie.

(red.)

Lekcja matematyki

Zajęcia plastyczne

Wąbrzeźno

Burmistrz z absolutorium

Radni jednomyślnie udzielili burmistrzowi absolutorium z wykonania budżetu za ubiegły rok, a Radosław Kędzia ponownie został przewodniczącym rady – to najważniejsze punkty ostatnich obrad miejskich radców.

Radni zebrali się 30 maja. Głosowanie nad absolutorium poprzedziła debata budżetowa.

- Nie było czasu na poprawienie budżetu, który otrzymałem w spadku. Było w nim wiele niespodzianek – przeterminowane zobowiązania, płatności za inwestycje wykonane wcześniej, np. trzeba było zapłacić ponad milion złotych za budynek socjalny przy Macieja Rataja oddany przed wyborami. Po za tym zaniżono wydatki, zawyżono dochody – powiedział burmistrz. - Musiałem przeprowadzić drastyczne cięcia – zwolnienia, przeniesienia, obniżanie pensji. Znacznie mniej wydaliśmy, po ogłoszonych przetargach, na letnie i zimowe oczyszczanie miasta. Wynegocjowałem obniżenie oprocentowania kredytów. Zaoszczędziliśmy blisko 1 mln 222 tys. zł. Udało się wykonać prawie wszystkie zadania inwestycyjne.

Radcy jeśli chodzi o wykonanie budżetu nie mieli burmistrzowi nic do zarzucenia i jednomyślnie udzielili absolutorium.

- To dla mnie impuls do dalszych działań i ogromne wyzwanie – powiedział Leszek Kawski.

Na tej sesji w centrum uwagi znajdował się również Radosław Kędzia, który po wygranych wyborach uzupełniających powrócił do rady i złożył ślubowanie na radnego. Po przerwie w obradach Bolesław Künstler, prze-

wodniczący Rady Miasta złożył wniosek o wprowadzenie zmiany porządku obrad, która dotyczyła złożenia przez niego rezygnacji z pełnionej funkcji. Tylko jeden radny – Zbigniew Markiewicz był przeciwny wprowadzeniu nowego porządku. Künstler zaproponował na szefa rady Radosława Kędzia. Uzasadnił tę decyzję, powiedział że Kędzia, który poprzednio pełnił funkcję przewodniczącego rzetelnie wywiązywał się z obowiązków i godnie reprezentował swoje stanowisko, mieszkańcy obdarzyli go zaufaniem po raz drugi powinien więc wrócić na fotel szefa rady. Kandydaturę Radosława Kędzia poparło 12 radców, jeden głos był nieważny i jedna osoba się wstrzymała. Kandydat na przewodniczącego rady nie brał udziału w głosowaniu.

Po wyborach przewodniczący Kędzia zawnioskował do rady o wprowadzenie do obrad punktu o wyborze drugiego wiceprzewodniczącego. Wniosek przyjęto większością głosów. Za uchwałą o powołaniu radnego Bolesław Künstler na to stanowisko 9 radnych głosowało za a 6 wstrzymało się od głosowania. Rada ma więc teraz dwóch wiceprzewodniczących – Józef Krawczyka i Bolesław Künstler. Statut gminy miasta Wąbrzeźno dopuszcza taką możliwość.

Tekst i fot.
Paulina Grochowalska

Burmistrz (w środku) otrzymał absolutorium.

Radosław Kędzia powrócił na stanowisko przewodniczącego Rady Miasta.

Wąbrzeźno

Razem różniej

Nic tak nie łączy jak wspólna zabawa – z takiego założenia wyszli organizatorzy pikniku w wąbrzeskim Domu Pomocy Społecznej.

Dom Pomocy Społecznej i Wąbrzeskie Centrum Profilaktyki Terapii i Integracji Społecznej wspólny piknik zorganizowali po raz pierwszy. Impreza zbliżyła do siebie mieszkańców DPS, ich rodziny, podopiecznych Centrum i mieszkańców miasta, którzy przyszli się bawić. A atrakcji było bardzo dużo: gry, zabawy, konkursy sportowe, mini-rozgrywki w tenisa stołowego, kiermasz, malowanie twarzy, występy maluchów ze świetlicy socjoterapeutycznej. Wąbrzescy uczniowie niepublicznego gimnazjum dali pokaz pierwszej pomocy. Uczestnicy pikniku mogli posilić się grochówką, gofrem czy placzkami ziemniaczanymi.

O oprawę muzyczną zadbała m. in. niewidoma Wioleta Urbańska z Torunia, laureatka wielu festiwali piosenek dla osób niepełnosprawnych.

- Bardzo mi się podoba ta impreza. Występowałam na otwarciu

i przeczytałam kilka wierszy. Odwiedziła mnie siostra z Torunia – cieszy się Andrzej Zygnerski, mieszkaniec Domu Pomocy Społecznej.

- To taki przecinek w naszym codziennym życiu – mówi poetycko Wanda Kotłowska – Nasze serca zdobyły występujące dzisiaj maluchy i pani, która dla nas pięknie śpiewała. Bardzo smakuje mi jedzenie, szczególnie placki ziemniaczane.

- Cieszymy się jak nas odwiedzają inni, zwłaszcza młodzież i dzieci – dodaje Ewa Dąbrowska.

Nie lada gratką dla mieszkańców DPS i gości był pokaz Drużyny Rycerzy Konnych. Chorągiew Chelmińska z Linowa Królewskiego w turniejach rycerskich jest bezkonkurencyjna. Od 1996 r. zdobyła 6-krotnie Mistrzostwo Polski indywidualnie, 5-krotnie Mistrzostwo Europy indywidualnie i 10-krotnie Mistrzostwo Pol-

ski drużynowo.

Rycerze, na ogierze czystej krwi arabskiej Poligonie i kłaczcy Geoida wykonali cztery próby zręcznościowe: atak na figurę Saracena i trafienie kopią w tarczę, najazd na Saracena i nawleczenie na kopię pierścienia, podjęcie włócznią z ziemi chusty oraz zebranie mieczem pięciu pierścieni umieszczonych nad ziemią. Widzowie nagrodzili ich oklaskami.

Turniej rycerski nie był jedynym akcentem średniowiecznym na pikniku. Bractwo Rycerskie Komturii Radzyńskiej oddało salwę z puszczeli. Każdy mógł zamówić sobie historyczne monety z terenu całej Polski u mincerza (rzemieślnika produkującego monety) pana Mieczysława.

Piknik odbył się w ramach drugiego z czterech Dni Wąbrzeźna.

Tekst i fot.

Paulina Grochowalska

Chętnych do pomalowania twarzy nie brakowało

Na turniej rycerski wszyscy oczekiwali z niecierpliwością

Rozmowa z Wioletą Urbańską

Torunianka Wioleta Urbańska ma 21 lat i piękny głos. Śpiewa przez większość swojego życia, nie widzi od urodzenia. Wyśpiewała już wiele nagród na różnych festiwalach w Ciechocinku, czy Kowalewie Pomorskim. Ma świetny kontakt z publicznością, łatwo nawiązuje znajomości, lubi wspierać niepełnosprawnych.

Co muzyka daje tobie? A co chciałabyś poprzez śpiew przekazać swoim słuchaczom?

- Życie z niepełnosprawnością jest trudne. Niektóre zdrowe osoby potrafią się naśmiewać, robić nam pod górkę. To nie jest tak, że my się nie przejmujemy, gdy jesteśmy źle traktowani. To nas bardzo boli. Czujemy się niepotrzebni. Wtedy pasje pomagają sobie z tym radzić. W moim przypadku to śpiew. Kocham muzykę, robię to dla siebie i dla innych. Czerpię z tego radość i radość daję innym. Często jeżdżę na koncerty i różne festiwale. Śpiewam utwory m. in. Kasi Kowalskiej i Anny Jantar.

Dlaczego według ciebie niektórzy ludzie nie szanują niepełnosprawnych?

- Myślę, że z braku wychowania. Nie życzę nikomu niepełnosprawności, ale to może spotkać każdego. Dziś jest się zdrowym, następnego dnia ma się wypadek. Wtedy dopiero ludzie, którzy wcześniej źle traktowali niepełnosprawnych doświadczą tego na własnej skórze. Niestety spotkałam się również z tym, że ludzie z pewnej fundacji, którzy sami byli niepełnosprawni źle odnosili się do innych chorych.

Gościsz już drugi raz w wąbrzeskim Domu Pomocy Społecznej i pamiętasz podobno każdego kogo poznałaś przed rokiem.

- Byłam na 15-leciu i bardzo mi się podobało. Mam już tutaj znajomych. Nie mogłam się doczekać tej wizyty. Cieszę się, że mogłam poznać pana muzyka, to dla mnie kolejna znajomość w tej branży. Poznałam już wiele osób, zajmujących się muzyką m. in. Michała Wiśniewskiego i Kajah.

O czym marzysz?

- Marzenia mam trzy: odzyskać wzrok, zostać piosenkarką i spotkać się z Adamem Nergalem Darskim. Lubię sobie posłuchać muzyki heavy-metalowej i chciałabym się przekonać jakim człowiekiem jest Nergal. Mam nadzieję, że ktoś mi pomoże zrealizować to marzenie.

Rozmawiała Paulina Grochowalska

Wioleta zachęcała publiczność do zabawy

Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej: Wanda Kotłowska, Ewa Dąbrowska i Andrzej Zygnerski świetnie bawili się na pikniku

Rycerze, na kłaczcy Geoida (po lewej) i ogierze czystej krwi arabskiej Poligonie wykonali cztery próby zręcznościowe

TYGODNIK REGIONU
WĄBRZESKIEGO
PROGRAM TELEWIZYJNY

HITY TYGODNIA

PIĄTEK 21:00 TVP 2- FUKS

Komedia, 86 min, Polska (1999)

Aleks, obchodzi 18. urodziny. Właśnie w tym dniu postanawia wyróżnić rachunki z człowiekiem, którego nienawidzi. Chłopaka samotnie wychowuje matka, bardzo go kocha, ale niewiele ma dla niego czasu. Musi podnosić kwalifikacje zawodowe, by zdobyć lepiej płatną posadę, co pozwoli jej utrzymać dom na przyzwoitym poziomie. Zresztą Aleks nie potrzebuje już matczynej opieki, sam jest gościem w domu. Krąży po mieście swoim zdezelowanym małym fiatem, obserwując znanego biznesmena, o którym wiadomo, że prowadzi brudne interesy. Skupia również uwagę na młodej i pięknej Soni zatrudnionej w firmie biznesmena. Śledzi dziewczynę, podgląda przez okno z dachu budynku na przeciwko. Mimo że posiadłość gangstera jest pilnie strzeżona, sprytny Aleks wyprowadza w pole ochroniarzy i kradnie luksusowy samochód mafiosa. Udaje mu się zbiec, ale na jego trop wpada dociekliwy śledczy, który od tej pory obserwuje każdy krok chłopaka. Tymczasem Aleks knuje skomplikowaną intrygę: zamierza okraść biznesmena z grubej gotówki. W szalony plan z łatwością wciąga Sonię, która z wzajemnością zadurzyła się w sympatycznym i przystojnym chłopaku. Tak naprawdę Aleksowi nie chodzi o zdobycie wielkiej forsy, pragnie tylko zemścić się na człowieku, który skrzywdził jego i matkę.

SOBOTA 22:30 POLSAT - ŁAWA PRZYSIĘGLYCH

Thriller, 127 min, USA (2003)

Dramat sądowy, w którym młoda wdowa występuje do sądu przeciwko korporacji zajmującej się produkcją broni, winiąc ją za śmierć męża, który zginął z rąk szaleńca. Reprezentuje ją Wendell Rohr - adwokat całkowicie oddany sprawie. Głównym rywalem Wendalla nie jest jednak adwokat korporacji, tylko Rankin Fitch - genialny, ale bezwzględny konsultant, który został wynajęty przez korporację. Przy pomocy zaawansowanej techniki i grupy ludzi którą kieruje zbiera informacje na temat potencjalnych członków ławy przysięgłych, tak aby móc nimi manipulować i przeciągnąć ich na stronę korporacji. Jednak Rankin nie przewidział wszystkiego. Osobą, która może pokrzyżować mu plany jest Nick Easter - przewodniczący ławy przysięgłych w precedensowej sprawie. Nick wraz ze swoją dziewczyną Marlee dają do zrozumienia Wendellowi i Rankinowi, że w zależności od tego, która ze stron zapłaci więcej, ta może liczyć na korzystny wynik.

PONIEDZIAŁEK 22:40 POLSAT - ROZGRYWKA

Film kryminalny, 123 min, USA (2001)

Po ostatnich niepowodzeniach Nick Wells, profesjonalny włamywacz, który z łatwością otwiera każdy sejf, postanawia wycofać się z branży. Chce zająć się swoim klubem jazzowym i spokojnie starzeć u boku ukochanej kobiety, Diany. Jak tylko podejmuje to postanowienie, w jego klubie pojawia się Max z lukratywną, ale i wróżącą kłopoty propozycją. Jedno z najcenniejszych dzieł sztuki złotniczej zostało przechwycone przez kanadyjskich celników podczas próby przemytu. Teraz ten bezcenny skarb znajduje się w podziemnym sejfie urzędu celnego. Zdaniem Maxa tylko Nick jest w stanie dostać się do tego sejfu. Max wszystko sobie zaplanował, wynajął też pomocnika.Wyjatkowo utalentowany Jackie Teller udając niepełnosprawnego umysłowo inwalidę, zdołał zatrudnić się tam w charakterze sprzątacza. Nick waha się, nie chce ryzykować utraty klubu i Diany, ale po namyśle podejmuje wyzwanie. Jednak coś nakazuje mu zachować nadzwyczajną ostrożność. Ten sam wewnętrzny głos podpowiada mu, że nie może ufać nikomu do końca.W końcu Nick całe życie pracował sam i nigdy nie robił skoków w Montrealu.

06:00 Kawa czy herbata?

08:00 Wiadomości

08:05 Pogoda poranna

08:10 Polityka przy kawie

08:25 Z Jedynką po drodze

08:35 Domisie (254)

09:05 Moliki książkowe

09:20 I kudłate, i łaciate (19)

09:40 Galeria (91) - serial

10:10 Klan (2310, 2311) - serial

11:05 Galeria (92) - serial

11:35 Białe-Czerwoni

11:50 Strefa kibica

12:00 Wiadomości

12:10 Agrobiznes

12:30 Po sąsiedzku

12:45 Rekin

13:40 Strefa kibica

13:50 Do przerwy 0:1 (6, 7) - serial

14:50 Piąty stadion (42) - serial

15:00 Wiadomości

15:10 Pogoda

15:15 Białe-Czerwoni

15:45 Piąty stadion (42) - serial

15:50 Teleexpress

16:05 Pogoda

16:15 Przed meczem

16:20 Mistrzostwa Europy w Polsce i na Ukrainie

17:15 Przed meczem

17:20 Polska - Grecja

20:00 Po meczu

20:15 Wiadomości

20:40 Sport

20:45 Pogoda

20:50 Piąty stadion - serial

20:55 Piąty stadion (42) - serial

21:00 Fuks - komedia

22:30 Strefa kibica

23:00 Mistrzostwa Europy w Polsce i na Ukrainie

00:00 Strefa kibica

00:10 Szminka w wielkim mieście (1) - serial

00:55 Wyspa Harpera (1) - serial

01:45 Pestka - melodramat

07:30 Julia (112) - serial

08:00 Dzień dobry TVN

11:05 Na Wspólnej (1622) - serial

11:40 Usta usta (12) - serial

12:40 Ostry dyżur (102) - serial

13:40 Ukryta prawda (8) - serial

14:40 Detektywi (819) - serial

15:15 W-11 wydział śledczy (815) - serial

15:55 Rozmowy w toku

16:55 Ukryta prawda (9) - serial

18:00 Ukryta prawda (10) - serial

19:00 Fakty

19:30 Sport

19:40 Pogoda

19:50 Uwaga!

20:00 Mumia - film przygodowy

22:40 Dwanaście małp - film sf

01:15 Uwaga!

01:30 Arkana magii (593)

02:50 Od hitu do świtu

08:00 Czerwone berety - dramat

09:55 Rola, która odmieniła moje życie: Wyprawa do innego świata - dokument

10:30 Sherlock Holmes i sprawa jedwabnej pończochy - film kryminalny

12:25 Niezwykła podróż - dokument

13:30 Podróż na Księżyc - film sf

14:00 Patrol - film sensacyjny

16:25 300 mil do nieba - dramat

18:10 Wojna starszych pań - komedia

20:10 Infernal Affairs - piekielna gra - thriller

22:05 Immortal - kobieta pułapka - film sf

00:00 Policja - film sensacyjny

01:55 Twoje zdrowie, chłopcze - dokument

02:50 Ego - film obyczajowy

06:45 Telezakupy

07:25 Na dobre i na złe (443) - serial

08:30 Pytanie na śniadanie

10:50 Lokatorzy (141) - serial

11:25 Jeden z dziesięciu

11:55 Piąty stadion (42) - serial

12:00 Reporter Polski

12:20 Sztuka życia

12:50 Kocham Cię, Polsko! (88)

14:30 Męskie-żeńskie (6) - serial

15:20 Nasi rywale

15:50 Piąty stadion (42) - serial

16:00 Panorama - kraj

16:15 Pogoda

16:25 Poziom 2.0

17:20 Babilon Tour - program Kabaretu Moralnego Niepokoju (2)

18:00 Panorama

18:30 Sport-telegram

18:35 Pogoda

18:40 Reporter Polski

19:05 Rodzinka.pl (25) - serial

19:40 Rodzinka.pl (26) - serial

20:05 Piąty stadion (42) - serial

20:15 Przed meczem

20:20 Rosja - Czechy

22:50 Po meczu

23:05 Kabaretowy Klub Dwójki

00:10 Przed meczem

00:15 Polska - Grecja

02:15 Po meczu

02:25 Serafina - film biograficzny

06:05 Druga strona medalu (1)

06:35 W roli głównej (8)

07:05 W roli głównej (9)

07:35 Teresa (66) - serial

08:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska (91) - serial

09:30 Kryminalni (85) - serial

10:25 Kobra - oddział specjalny (11) - serial

11:30 Mango - Telezakupy

13:10 Zaklinaczka duchów (11) - serial

14:05 Sąd rodzinny - serial

15:05 Sędzia Anna Maria Wesołowska (92) - serial

16:05 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze (15) - serial

17:05 Kryminalni (86) - serial

18:05 Zaklinaczka duchów (12) - serial

19:00 Kobra - oddział specjalny (12) - serial

20:00 Jak uratowano Dzikiego Zachód - komedia

22:00 Powódź - film sensacyjny

23:55 Ostatni zryw - film sensacyjny

01:45 Arkana magii

07:10 Nie Przegap

07:20 Łapu capu

07:25 Doktor Judym - dramat

09:05 Dzikie trawy - melodramat

10:55 Oskar i Lucinda - dramat

13:10 Dwaj panowie "N" - film sensacyjny

15:00 Szukając Erica - komediodramat

17:00 Charlie St. Cloud - melodramat

18:45 Destination Warsaw (8)

19:20 Simpsonowie (9) - serial

19:50 Basket+

20:00 W garniturach (2) - serial

20:45 Nie Przegap

20:55 Łapu capu

21:00 Maradona by Kusturica

22:40 Wygrany - dramat

00:40 Chińczyk (2) - thriller

02:15 Carlos - film biograficzny

06:00 Nowy dzień z Polsat News

07:15 TV market

07:30 Przygody Animków (62) - serial

08:00 Scooby Doo (15) - serial

08:30 Yogi Bear Show (26) - serial

08:40 Yogi Bear Show (27) - serial

08:50 Yogi Bear Show (28) - serial

09:00 Rodzina zastępcza plus (233) - serial

10:00 Daleko od noszy (23) - serial

10:30 Świat według Kiepskich (265) - serial

11:00 Malanowski i Partnerzy (323) - serial

11:30 I kto tu rządzi? (47) - serial

12:00 I kto tu rządzi? (48) - serial

12:30 Dom nie do poznania (1)

13:15 Pierwsza miłość (1526) - serial

14:00 Pierwsza miłość (1527) - serial

14:45 Trudne sprawy (11) - serial

15:50 Wydarzenia

16:10 Pogoda

16:15 Interwencja

16:30 Malanowski i Partnerzy (324) - serial

17:00 Dlaczego ja? (196) - serial

18:00 Pierwsza miłość (1528) - serial

18:50 Wydarzenia

19:20 Sport

19:25 Pogoda

19:30 Świat według Kiepskich (365) - serial

20:10 Doktor Dolittle - komedia

22:00 Władcy ognia - film sensacyjny

00:00 Urodzeni mordercy - film sensacyjny

02:30 Zagadkowa noc (876)

06:05 Morze miłości (62) - serial

06:50 4music

07:40 Słoneczny patrol (104) - serial

08:30 Dziewczyny z fortuną

09:10 TV market

09:30 Ace Ventura Junior - film przygodowy

13:30 Chłopaki z taśmą

14:00 Dziewczyny z fortuną

15:00 Bandyci - western

16:55 Prawdziwa historia Robin Hooda (1)

17:55 Selekcja

18:30 Selekcja

19:00 Galileo Extra

20:00 Ludzie honoru - dramat

22:55 Ice Road Truckers: Drogi śmierci (4)

23:55 Ogniste studentki - film erotyczny

01:25 Galileo

02:15 Gość Wydarzeń

02:25 To był dzień

08:30 Pojedynek dnia

09:30 EURO 2012

10:00 Czechy - Norwegia

11:15 Węgry - Białoruś

12:30 Gem, set i Mats

13:00 French Open w Paryżu

18:30 Gem, set i Mats

19:00 Critérium du Dauphiné

20:00 EURO 2012

20:30 Liga Mistrzów w Serbii

21:30 French Open w Paryżu

22:45 Magazyn wyścigów konnych

23:00 Pojedynek dnia

00:00 Critérium du Dauphiné

01:00 Gem, set i Mats

06:25 Moda na sukces (5662, 5663) - serial
07:15 Z Jedyńką po drodze
07:25 Piąty stadion (43) - serial
07:30 Rok w ogrodzie
08:00 Naszaarmia.pl
08:30 Przed meczem
08:35 Polska - Grecja
10:35 Po meczu
10:45 Biało-Czerwoni
10:55 Strefa kibica
11:00 Tylko hity! Opole 2012
11:35 Jak to działa?
12:05 Piąty stadion (43) - serial
12:10 Powrót do Tamakwa - komedia
13:55 Strefa kibica
14:00 Małpi gang (9)
14:30 Piąty stadion (43) - serial
14:35 SOS dla czterech łap
15:10 Nieustraszony (1) - serial
16:00 Bananowy doktor (1) - serial
16:40 Biało-Czerwoni
16:50 Strefa kibica
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:25 Galeria (92, 93, 94) - serial
19:00 Marta mówi! (24) - serial
19:30 Wiadomości
19:55 Sport
20:05 Pogoda
20:10 Piąty stadion - serial
20:15 Przed meczem
20:20 Niemcy - Portugalia
22:55 Po meczu
23:00 Piąty stadion (43) - serial
23:05 Mistrzostwa Europy w Polsce i na Ukrainie
23:45 Strefa kibica - podsumowanie dnia
23:50 07 zgłoś się (9) - serial
01:15 Terminator: Kroniki Sary Connor (1, 2) - serial
02:55 Zagubieni - zew przeznaczenia - serial

08:00 Pan i Pani House

08:30 Dzień dobry TVN

10:55 Na Wspólnej (1619) - serial

11:20 Na Wspólnej (1620) - serial

11:45 Na Wspólnej (1621) - serial

12:10 Na Wspólnej (1622) - serial

12:35 Surowi rodzice (13)

13:35 X Factor (1)

14:55 You can dance - Po prostu tańcz! (1)

15:55 Kobieta na krańcu świata (1)

16:30 Julia (110) - serial

17:05 Julia (111) - serial

17:30 Julia (112) - serial

18:00 Kuchenne rewolucje (12)

19:00 Fakty

19:25 Sport

19:35 Pogoda

19:45 Uwaga!

20:00 Seks w wielkim mieście - komedia

23:00 Sweeney Todd: demoniczny golibroda z Fleet Street

01:20 Porywacze ciał - horror

08:00 Bawmy się - dokument
09:15 Trio z Belleville - film animowany
10:45 Poirot - Morderstwo w Orient Expressie - film kryminalny
12:30 Zaklinacz koni - film obyczajowy
15:25 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial
16:35 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial
17:45 Kod nieznaný - dramat
20:10 Buddenbrookowie. Dzieje upadku rodziny - dramat

Lubeka, rok 1840. Buddenbrookowie są jedną z najznamienitszych rodzin w mieście. Na czele dynastii stoi konsul Johann "Jean" Buddenbrook, przedstawiciel kupieckiego klanu o patrycjuszowskich korzeniach. Jego dzieci to dwaj synowie Thomas i Christian oraz córka Antonie "Tony". Antonie poddaje się woli rodziców - poślubia przedsiębiorcę z Hamburga, który okazuje się łowcą posagów. Nieudane małżeństwo córki i kilka pechowo zawartych transakcji sprawiają, że Johann "Jean" Buddenbrook postanawia przekazać rodzinne interesy najstarszemu synowi.

22:50 Atak na posterunek - film sensacyjny
00:50 Kuba Rozpruwacz - dokument
01:55 Klincz - film obyczajowy

06:20 Flintstonowie (15) - serial
06:50 Flintstonowie (16) - serial
07:20 Piąty stadion (43) - serial
07:30 M jak miłość (922) - serial
08:30 Pytanie na śniadanie
10:40 Barwy szczęścia (767) - serial
11:10 Barwy szczęścia (768) - serial
11:40 Kabaretowy pojedynek gigantów (1)
12:25 Stawka większa niż życie (10) - serial
13:25 Wojciech Cejrowski - boso przez świat (16)
14:00 Familiada
14:35 Ja to mam szczęście! (1) - serial
15:10 Słowo na niedzielę
15:20 Bitwa na głosy (1)
16:50 Nasi rywale
17:20 Panorama - flesz
17:25 Piąty stadion (43) - serial
17:30 Przed meczem
17:35 Holandia - Dania
20:05 Po meczu
20:15 Piąty stadion (43) - serial
20:25 Kabaretowa Noc Listopadowa (1, 2)
22:30 Randki na zlecenie - komedia
00:05 Przed meczem
00:10 Holandia - Dania
02:15 Po meczu
02:20 Spadek - dramat

06:25 Misja Martyna - extra (4)

06:55 Mango - Telezakupy

09:00 Trauma (6) - serial

09:55 Tajemnice Smallville (7) - serial

10:50 Dwóch i pół (14) - serial

11:20 Dwóch i pół (15) - serial

11:50 Dwóch i pół (16) - serial

12:20 Dwóch i pół (17) - serial

12:50 Niania (19) - serial

13:20 Niania (20) - serial

13:50 Drużyna - film przygodowy

15:40 Ulice San Francisco (10) - serial

16:45 Trauma (6) - serial

17:40 Detektyw Monk (4) - serial

18:35 Detektyw Monk (5) - serial

19:30 Wimbledon - dramat

21:30 Łatwy szmal - komedia

23:15 Wehikuł czasu - film sf

01:10 Arkana magii

07:10 Łapu capu

07:25 Najlepsze w świecie

- film psychologiczny

09:05 Robin Hood - film przygodowy

11:35 Sekrety i grzeszki

- komediodramat

13:30 Wizjonerzy - Tom Ford

14:30 Między kontynentami (6)

15:25 Delfin Plum - film animowany

16:50 Kamufaż (12) - serial

17:35 Paths of Hate

- film krótkometrażowy

17:55 Jak zostać królem

- film biograficzny

20:00 Oczy Julii - thriller

22:00 Weekend - komedia

00:00 Millennium: Dziewczyna, która igrała z ogniem - thriller

02:05 Sara - film sensacyjny

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:15 Przygody Animków (63) - serial
07:45 Przygody Animków (64) - serial
08:15 Pies Huckleberry (15) - serial
08:25 Pies Huckleberry (16) - serial
08:35 Pies Huckleberry (17) - serial
08:45 Pinky i Mózg (62) - serial
09:15 Scooby Doo (16) - serial
09:45 Scooby Doo (17) - serial
10:15 Ewa gotuje
10:45 Się kręci - na żywo (15)
11:45 Rozmowy nieoswojone (3) - serial
12:20 Rozmowy nieoswojone (4) - serial
12:55 Dom nie do poznania (213)
13:50 Sprawa Kramerów - dramat
16:15 Simpsonowie - wersja kinowa - film animowany
18:00 Wydarzenia
18:30 Sport
18:35 Pogoda
18:45 Studio F1
19:00 Grand Prix Kanady
20:00 Studio F1
20:15 Mr. Deeds - milioner z przypadku - komedia
22:30 Ława przysięgłych - thriller
01:15 Byt - horror

06:25 Marsz pingwinów

07:50 Dragons' Den - jak zostać milionerem (6)

08:35 Heidi i dzieciaki (17)

09:00 Różowa pantera (11) - serial

09:30 Różowa pantera (12) - serial

10:00 Różowa pantera (13) - serial

10:30 Różowa pantera (14) - serial

11:00 Galileo

12:00 Mała czarna (354)

13:00 Ryzykanci (8)

14:00 Chłopaki z taśmy

14:30 Sport

17:00 Mistrz kuchni: Gordon Ramsay (13)

18:00 Ice Road Truckers: Drogi śmierci (4)

19:00 Galileo

20:00 STOP Drogówka

21:00 Turbulencja II - strach przed lataniem - thriller

23:05 Krwiopijcy: Wojny wampirów

- horror

01:05 Usłysz mój krzyk - dramat

02:30 TV market

02:45 To był dzień

08:30 The Box

08:45 Razem do Londynu

09:00 Pojedynek dnia

10:00 Gem, set i Mats

10:30 Pojedynek dnia

11:30 Puchar Świata w Cardiff

13:00 Critérium du Dauphiné

14:45 Gem, set i Mats

15:00 French Open w Paryżu

17:00 Gem, set i Mats

17:15 Watts

17:30 Rosja - Hiszpania

18:45 Włochy - Rumunia

20:00 EURO 2012

20:30 French Open w Paryżu

22:00 Total KO

23:00 Polska - Grecja

01:00 Pojedynek dnia

06:05 Moda na sukces (5664) - serial
06:30 Moda na sukces (5665) - serial
07:00 Transmisja mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach
08:00 Tydzień
08:30 Przed meczem
08:35 Niemcy - Portugalia
10:35 Po meczu
10:45 Biało-Czerwoni
10:55 Strefa kibica
11:00 Zaczise gwiazd
11:30 Noc Kultury w Lublinie
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:40 Piąty stadion (44) - serial
12:50 Siedlisko (1) - serial
13:45 Strefa kibica
13:55 Wielki Rów Afrykański (1)
14:50 Piąty stadion (44) - serial
15:00 Nieustraszony (2) - serial
15:50 Bananowy doktor (2) - serial
16:40 Strefa kibica
16:48 Biało-Czerwoni
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:25 Blondynka (1) - serial
18:25 Daniec z gwiazdami, czyli EuroShow
19:00 Gumisie (18) - serial
19:30 Wiadomości
19:55 Sport
20:00 Pogoda
20:05 Piąty stadion (44) - serial
20:15 Przed meczem
20:20 Irlandia - Chorwacja
22:55 Po meczu
23:05 Mistrzostwa Europy w Polsce i na Ukrainie
23:40 Strefa kibica - podsumowanie dnia
23:50 Ja, ty, oni - komedia
01:45 Dotknięcie ręki - film psychologiczny

08:00 Maja w ogrodzie

08:25 Akademia ogrodnika

08:30 Dzień dobry TVN

10:55 Co za tydzień

11:30 Prawo Agaty (15) - serial

12:30 Looney Tunes: Znowu w akcji

- film animowany

14:25 Surowi rodzice (1)

15:25 Pan i Pani House

16:00 Gdzie jest generał? - komedia

18:00 Milion w minutę (2)

19:00 Fakty

19:25 Sport

19:35 Pogoda

19:45 Uwaga!

20:00 Norbit - komedia

22:10 Przepis na życie (1) - serial

23:10 Detektyw Monk (105) - serial

00:05 You can dance - Po prostu tańcz! (14)

01:35 Uwaga!

01:50 Arkana magii (594)

08:00 Za drzwiami Actors Studio - dokument

09:10 Kłopotliwy gość - komedia

10:50 A właśnie, że tak! - komedia

12:35 Ratując się przed chaosem - film krótkometrażowy

13:00 Buddenbrookowie. Dzieje upadku rodziny - dramat

15:40 Mexican - komedia

17:55 Pretty Man, czyli chłopak do wynajęcia - komedia

19:30 Najlepsi reżyserzy Hollywood

20:10 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial

21:20 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial

22:30 Pająk - dramat

00:35 Irina Palm - dramat

02:15 Hanoi-Warszawa

- film krótkometrażowy

02:45 Gniew - film sensacyjny

06:35 Ostoja
07:15 M jak miłość (923) - serial
08:05 Barwy szczęścia (769) - serial
08:35 Barwy szczęścia (770) - serial
09:10 Piąty stadion (44) - serial
09:20 Kultura, głupcze (34)
10:10 Historia piłki nożnej
11:10 Wojciech Cejrowski - boso przez świat (17)
11:45 Makłowicz w podróży
12:25 Żądza pieniędzy - komedia
14:00 Familiada
14:35 Ja to mam szczęście! (2) - serial
15:05 Szansa na sukces (120)
15:45 Na dobre i na złe (476) - serial
16:50 Nasi rywale
17:20 Panorama - flesz
17:25 Piąty stadion (44) - serial
17:30 Przed meczem
17:35 Hiszpania - Włochy
20:05 Po meczu
20:15 Piąty stadion (44) - serial
20:25 Podstępne druhny - komedia
22:05 Czas honoru (40) - serial
23:00 WOK - wszystko o kulturze
23:45 Przed meczem
23:55 Hiszpania - Włochy
01:55 Po meczu
02:05 Pitbull (1, 2) - serial

06:05 Misja Martyna - extra (5)

06:40 Misja Martyna - extra (6)

07:10 Mango - Telezakupy

09:15 Detektyw Monk (4) - serial

10:10 Detektyw Monk (5) - serial

11:05 Wimbledon - dramat

13:05 Beethoven VI: Wielka ucieczka

- film przygodowy

15:05 Jak uratowano Dzikiego Zachód

- komedia

17:00 Bez śladu (7) - serial

18:00 Niania (19) - serial

18:30 Niania (20) - serial

19:00 Dwóch i pół (22) - serial

19:30 Dwóch i pół (23) - serial

20:00 Wehikuł czasu - film sf

21:55 Dowody zbrodni (16) - serial

22:50 Umrzeć powtórnie - thriller

01:00 Arkana magii

06:00 Łapu capu ekstra

06:30 Muzyka

07:00 Wizjonerzy - Tom Ford

08:00 Między kontynentami (6)

08:55 Nikt nie jest winien

- film psychologiczny

10:20 Hop - film animowany

12:00 Łapu capu ekstra

12:30 Rockefeller Plaza 30 (5) - serial

13:00 Mentalista (17) - serial

13:45 Mentalista (18) - serial

14:40 W firmie - dramat

16:30 Simpsonowie (10) - serial

16:55 Aktualności filmowe - News

17:10 Aktualności filmowe

17:40 Łapu capu

17:50 Nie Przegap

18:00 Mój najlepszy nieprzyjaciel - komediodramat

19:50 Nie Przegap

20:00 Wyrok skazujący - film biograficzny

22:00 Niezniszczalni - film akcji

23:50 Ryzykantka - film sensacyjny

01:45 Okropni Amerykanie (11) - serial

02:10 Trzy dni bez wyroku - film sensacyjny

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:15 Przygody Animków (65) - serial
07:45 Przygody Animków (66) - serial
08:15 Yogi Bear Show (29) - serial
08:25 Yogi Bear Show (30) - serial
08:35 Yogi Bear Show (31) - serial
08:45 Pinky i Mózg (63) - serial
09:15 Pinky i Mózg (64) - serial
09:45 Sylwester i Tweety na tropie (11) - serial
10:15 Jaskiniowcy (1) - serial
10:45 Minkey detektyw - film przygodowy
12:30 Krok do sławy - dramat
14:50 Uzbrojeni i niebezpieczny - komedia
16:45 Dirty Dancing - film taneczny
18:50 Wydarzenia
19:20 Pogoda
19:25 Sport
19:35 Studio F1
20:00 Grand Prix Kanady
22:00 Studio F1
22:15 Kości (12) - serial
23:15 Jesse Stone: Nocna przeprawa - dramat
01:15 Magazyn sportowy

06:35 Tester

07:00 Dekoratornia - film telewizyjny

07:25 Mistrz kuchni: Gordon Ramsay (13)

08:15 Ryzykanci (8)

09:00 Ania z Zielonego Wzgórza

- dalsze losy (2) - dramat

11:00 Galileo

12:00 Mała czarna (355)

13:00 Dekoratornia - film telewizyjny

13:30 Tester

14:00 Spadkobiercy

15:00 Mistrz kuchni: Juniorzy (1)

16:05 Łowca krokodyli: dzienniki (11)

06:00 Kawa czy herbata?
08:00 Wiadomości
08:05 Polityka przy kawie
08:25 Przed meczem
08:35 Irlandia - Chorwacja
10:35 Po meczu
10:45 Białe-Czerwoni
10:55 Strefa kibica
11:00 Galeria (1, 2) - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Klimaty i smaki
12:45 Wielki Rów Afrykański (1)
13:40 Strefa kibica
13:50 Czarne chmury (1) - serial
14:50 Piąty stadion (45) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Strefa kibica
15:20 Program edukacyjny
15:45 Piąty stadion (45) - serial
15:50 Doręczyciel (1) - serial
16:35 Strefa kibica
16:43 Białe-Czerwoni
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Strefa kibica
17:30 Blondynka (2) - serial
18:30 Klan (2253) - serial
19:00 Pingwiny z Madagaskaru (10) - serial
19:30 Wiadomości
20:00 Sport
20:05 Pogoda
20:10 Piąty stadion (45) - serial
20:15 Przed meczem
20:20 Ukraina - Szwecja
22:55 Po meczu
23:05 Mistrzostwa Europy w Polsce i na Ukrainie
23:45 Strefa kibica - podsumowanie dnia
00:00 Oficerowie (10, 11) - serial
01:50 Wenecka serenada

08:00 Dzień dobry TVN
11:05 Kuchenne rewolucje
12:10 Mango - Telezakupy
13:10 Ostry dyżur (103) - serial
14:10 Ukryta prawda (9) - serial
15:10 Co za tydzień
15:45 W-11 wydział śledczy - serial
16:25 Rozmowy w toku (1898)
17:25 Ukryta prawda (11) - serial
18:25 Detektywi (797) - serial
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:05 W-11 wydział śledczy (829) - serial
20:50 Agenci NCIS (1) - serial
21:50 Agenci NCIS (2) - serial
22:50 Dowody zbrodni (18) - serial
23:50 Fringe: Na granicy światów (20) - serial
00:50 Co za tydzień
01:20 Uwaga!
01:35 Arkana magii (595)
02:55 Od hitu do świtu (11)

08:00 Polskie drogi (5) - serial
09:25 Przyjaciel gangstera - komedia kryminalna
11:05 Opowieści z Ziemiomorza - film animowany
13:10 Czerwone berety - dramat
14:55 Hadewijch - dramat
16:50 Małowany welon - melodramat
19:05 W celi śmierci - dokument
20:10 Dzień świra - komediodramat

Gorzka komedia o życiu współczesnego polskiego inteligenta. Nauczyciel polskiego, 49-letni Adam Miauczyński, mieszka samotnie na jednym z szarych, anonimowych blokowisk, jakie można spotkać w każdym większym mieście. Praca w szkole i zwykłe obowiązki są dla niego prawdziwym piekłem. Ma wszelkie możliwe fobie i obsesje, a do tego nie akceptuje ani siebie, ani otaczającej go rzeczywistości. Codzienna rutyna i kontakty z ludźmi wywołują u niego napady agresji i pogłębiają frustrację.

21:55 Milczenie Lorny - dramat
23:50 W drodze do domu - komediodramat
01:25 Refn, reżyser bezkompromisowy - dokument
02:35 Na bosso - dramat

06:45 Telezakupy
07:25 Na dobre i na złe (444) - serial
08:30 Pytanie na śniadanie
10:50 Lokatorzy (142) - serial
11:20 Familiada - odcinek specjalny
11:55 Piąty stadion (45) - serial
12:00 Obok nas
12:25 Coś dla Ciebie (23)
12:55 Sąsiedzi (141) - serial
13:25 Barwy szczęścia (732) - serial
13:55 Tak to leciało! (114)
14:55 M jak miłość (875) - serial
15:50 Piąty stadion (45) - serial
16:00 Panorama - kraj
16:15 Pogoda
16:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
16:50 Nasi rywale
17:20 Panorama - flesz
17:30 Przed meczem
17:31 Francja - Anglia
20:05 Po meczu
20:15 Piąty stadion (45) - serial
20:25 Tato - dramat
22:30 Śmierć w blasku sławy - melodramat
00:05 Przed meczem
00:15 Francja - Anglia
02:25 Podróż do bazy piratów

06:05 Druga strona medalu (2)
06:35 W roli głównej (10)
07:05 W roli głównej (11)
07:35 Teresa (67) - serial
08:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska (92) - serial
09:30 Kryminalni (86) - serial
10:30 Kobra - oddział specjalny (12) - serial
11:30 Mango - Telezakupy
13:10 Zaklinaczka duchów (12) - serial
14:05 Sąd rodzinny - serial
15:05 Sędzia Anna Maria Wesołowska (93) - serial
16:05 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze (16) - serial
17:05 Kryminalni (87) - serial
18:05 Zaklinaczka duchów (13) - serial
19:00 Kobra - oddział specjalny (13) - serial
20:00 Umrzeć powtórnie - thriller
22:10 Pamiętniki wampirów (13) - serial
23:05 W służonej sprawie - film sensacyjny
01:00 Arkana magii

06:00 Łapu capu ekstra
06:30 Muzyka
07:00 Nie Przegap
07:10 Łapu capu
07:25 Pożegnanie z Afryką - melodramat
10:05 Zawód: morderca - komedia
12:00 Kamuflaż (12) - serial
12:45 Łalka - dramat
15:20 Wieczne słońce - dramat
17:10 Wizjonerzy - James Cameron
18:00 Władcy umysłów - film sf
19:50 Łapu capu
20:00 W garniturach (3) - serial
20:45 Nie Przegap
20:55 Łapu capu
21:00 Wizjonerzy - Annie Leibovitz
21:50 Jamie Cullum
23:00 Millennium: Dziewczyna, która igrała z ogniem - thriller
01:10 Joanna - dramat

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:15 TV market
07:30 Miś Yogi (58) - serial
07:40 Miś Yogi (60) - serial
07:50 Miś Yogi (61) - serial
08:00 Przygody Animków (65) - serial
08:30 Pinky i Mózg (62) - serial
09:00 Rodzina zastępcza plus (234) - serial
10:00 Daleko od noszy (24) - serial
10:30 Świat według Kiepskich (266) - serial
11:00 Małanowski i Partnerzy (324) - serial
11:30 I kto tu rządzi? (49) - serial
12:00 Doktor Oz radzi (124)
13:00 Dom nie do poznania (2)
14:00 Pierwsza miłość (1528) - serial
14:45 Trudne sprawy (12) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Małanowski i Partnerzy (325) - serial
17:00 Dlaczego ja? (197) - serial
18:00 Pierwsza miłość (1529) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich (366) - serial
20:05 XXX - film sensacyjny
22:40 Rozgrywka - film sensacyjny
01:15 Układy (11) - serial
02:25 Zagadkowa noc (876)

06:00 Morze miłości (63) - serial
06:45 4music
07:35 Słoneczny patrol (105) - serial
08:25 Dziewczyny z fortuną
09:05 TV market
09:25 Tester
09:55 Łowca krokodyli: dzienniki (11)
10:25 Prawdziwa historia Robin Hooda (1)
11:25 Kroniki facetów z klasą (1)
12:25 4music
13:30 Inspektor Gadżet (58) - serial
14:00 Dziewczyny z fortuną
15:00 Osaczona (4) - serial
16:00 Słoneczny patrol (105) - serial
17:00 Zakazane uczucie (77) - serial
18:00 Zakazane uczucie (78) - serial
19:00 Galileo Extra
20:00 STOP Drogówka
21:00 Podwójny chwyt - film sensacyjny
23:10 Dragons' Den - jak zostać milionerem (7)
00:10 Mała czarna
01:05 Mała czarna
01:55 Gość Wydarzeń
02:05 To był dzień
02:55 To był dzień na świecie

08:30 Weekend w sportach motorowych
08:45 Niemcy - Portugalia
10:45 Holandia - Dania
12:45 EURO 2012 Flesz
13:00 Razem do Londynu
13:15 Watts
13:30 Turniej ATP w Queen's
20:00 EURO 2012
20:30 Watts
20:45 Clash Time - Spotkanie z gwiazdami
20:50 Tydzień z World Wrestling Entertainment
21:20 Clash Time - Spotkanie z gwiazdami
21:30 Vintage Collection
22:30 Le Mans 24 minuty
23:00 Hiszpania - Włochy
01:00 Le Mans 24 minuty
01:30 Rosja - Czechy

06:00 Kawa czy herbata?
08:00 Wiadomości
08:04 Pogoda poranna
08:25 Przed meczem
08:35 Ukraina - Szwecja
10:35 Po meczu
10:45 Białe-Czerwoni
10:55 Strefa kibica
11:00 Galeria - serial
11:25 Galeria (2) - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Apetyt na EURO-pe
12:45 Błękitna planeta (1)
13:40 Strefa kibica
13:50 Czarne chmury (2) - serial
14:50 Piąty stadion (46) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Strefa kibica
15:20 Program edukacyjny
15:45 Piąty stadion (46) - serial
15:50 Doręczyciel (2) - serial
16:35 Strefa kibica
16:43 Białe-Czerwoni
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Strefa kibica
17:30 Blondynka (3) - serial
18:25 Klan (2254) - serial
19:00 Tabaluga (14) - serial
19:30 Wiadomości
19:55 Sport
20:00 Pogoda
20:05 Piąty stadion (46) - serial
20:15 Przed meczem
20:20 Polska - Rosja
22:55 Po meczu
23:05 Mistrzostwa Europy w Polsce i na Ukrainie
00:05 Strefa kibica - podsumowanie dnia
00:20 Wenecka serenada
02:00 Papierowe małżeństwo - komedia

08:00 Dzień dobry TVN
11:05 Kuchenne rewolucje
12:10 Mango - Telezakupy
13:10 Ostry dyżur (104) - serial
14:10 Ukryta prawda (11) - serial
15:10 Detektywi (797) - serial
15:45 W-11 wydział śledczy (829) - serial
16:25 Rozmowy w toku (1899)
17:25 Ukryta prawda (12) - serial
18:25 Detektywi (798) - serial
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:05 W-11 wydział śledczy (818) - serial
20:50 Prawo Agaty (1) - serial
21:50 Prawo Agaty (2) - serial
22:50 Kuba Wojewódzki (14)
23:50 Cała prawda (6) - serial
00:45 Uwaga!
01:00 Arkana magii (596)
02:20 Od hitu do świtu (12)

08:00 Edukacja Rity - komediodramat
10:05 Szaleństwa panny Ewy - film dla młodzieży
11:55 Bawmy się - dokument
13:05 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial
14:15 Control - film biograficzny
16:25 Tam i z powrotem - dramat
18:15 Sherlock Holmes i sprawa jedwabnej pończochy - film kryminalny
20:10 Ślady wilczych zębów - film psychologiczny

Unkas i Detlev, członkowie hitlerowskiej organizacji Wehrwolf, nie mogą pogodzić się z klęską Niemiec. Mniszka Salome chce ich doprowadzić do ojczyzny, aby tam zapomnieli o okropnościach wojny i nauczyli się inaczej żyć. Przebrani w stroje zakonne docierają do zapomnianej wioski w górach. Wkrótce Unkas i Detlev, przepełnieni chęcią zemsty, zaczynają terroryzować mieszkańców. Na ratunek przychodzi właściciel upadłej gospody, Habiger.

22:00 Inspektor Irene Huss (4) - serial
23:45 Niemożliwa propozycja - dramat
01:50 Smutna - film obyczajowy

06:45 Telezakupy
07:25 Na dobre i na złe (488) - serial
08:30 Pytanie na śniadanie
10:50 Lokatorzy (143) - serial
11:20 Familiada
11:50 Piąty stadion (46) - serial
11:55 Obok nas
12:20 Mazurski chłopiec
12:45 Sąsiedzi (142) - serial
13:15 Barwy szczęścia (733) - serial
13:50 Kabaretowa gala - Opole '93
14:55 M jak miłość (876) - serial
15:50 Piąty stadion (46) - serial
16:00 Panorama - kraj
16:10 Pogoda
16:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
16:50 Nasi rywale
17:20 Panorama - flesz
17:30 Przed meczem
17:31 Grecja - Czechy
20:05 Po meczu
20:15 Piąty stadion (46) - serial
20:25 Dziewczyny z kalendarza - komedia
22:25 Instynkt (1) - serial
23:20 Norweskie "jądro ciemności"
00:20 Przed meczem
00:25 Grecja - Czechy
02:30 Po meczu
02:35 Człowiek wózków - dramat

06:05 Druga strona medalu (3)
06:35 W roli głównej (12)
07:05 W roli głównej (13)
07:35 Teresa (68) - serial
08:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska (93) - serial
09:30 Kryminalni (87) - serial
10:30 Kobra - oddział specjalny (13) - serial
11:30 Mango - Telezakupy
13:10 Zaklinaczka duchów (13) - serial
14:05 Sąd rodzinny - serial
15:05 Sędzia Anna Maria Wesołowska (94) - serial
16:05 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze (17) - serial
17:05 Kryminalni (88) - serial
18:05 Zaklinaczka duchów (14) - serial
19:00 Kobra - oddział specjalny (14) - serial
20:00 W służonej sprawie - film sensacyjny
22:00 Jedenasta godzina (9) - serial
22:55 Przerazacze - horror
01:00 Arkana magii

06:00 Łapu capu ekstra
06:30 Muzyka
07:10 Nie Przegap
07:20 Łapu capu
07:25 Aktualności filmowe - News
07:40 Aktualności filmowe
08:10 Wizjonerzy - Annie Leibovitz
09:00 Rockefeller Plaza 30 (5) - serial
09:25 Zwycięstwo - film biograficzny
11:15 Kingsajz - komedia
13:05 Szybcy i wściekli 5 - film sensacyjny
15:15 Latająca maszyna - film animowany
16:35 Zniknięcie na 7. ulicy - thriller
18:10 Dziki cel - komedia
19:50 Łapu capu
20:00 W garniturach (4) - serial
20:45 Nie Przegap
20:55 Łapu capu
21:00 Nieściszałni - komedia
22:45 Oczy Julii - thriller
00:45 Tajemnica starego ogrodu - film przygodowy
02:20 We śnie - thriller

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:15 TV market
07:30 Scooby Doo (16) - serial
08:00 Przygody Animków (66) - serial
08:30 Jaskiniowcy (1) - serial
09:00 Rodzina zastępcza plus (235) - serial
10:00 Daleko od noszy (25) - serial
10:30 Świat według Kiepskich (267) - serial
11:00 Małanowski i Partnerzy (325) - serial
11:30 I kto tu rządzi? (50) - serial
12:00 Doktor Oz radzi (125)
13:00 Dom nie do poznania (3)
14:00 Pierwsza miłość (1529) - serial
14:45 Trudne sprawy (13) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Małanowski i Partnerzy (326) - serial
17:00 Dlaczego ja? (198) - serial
18:00 Pierwsza miłość (1530) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich (367) - serial
20:05 Ryś - komedia
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (20) - serial
00:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (21) - serial
01:05 Post mortem (2) - serial
02:05 Zagadkowa noc (877)

06:00 Morze miłości (64) - serial
06:45 4music
07:35 Słoneczny patrol (106) - serial
08:25 Dziewczyny z fortuną
09:05 TV market
09:25 Eva Luna (51) - serial
10:25 Zakazane uczucie (77) - serial
11:25 Zakazane uczucie (78) - serial
12:25 4music
13:30 Inspektor Gadżet (59) - serial
14:00 Dziewczyny z fortuną
15:00 Osaczona (5) - serial
16:00 Słoneczny patrol (106) - serial
17:00 Zakazane uczucie (79) - serial
18:00 Zakazane uczucie (80) - serial
19:00 Galileo
20:00 Droga bez powrotu - thriller
22:05 Mroczny trop - thriller
00:00 STOP Drogówka
01:00 Gość Wydarzeń
01:10 To był dzień
02:00 To był dzień na świecie
02:25 4music

08:30 Le Mans 24 minuty
09:00 Hiszpania - Włochy
11:00 Polska - Grecja
13:00 EURO 2012 Flesz
13:10 The Box
13:30 Turniej ATP w Queen's
20:00 EURO 2012
20:30 Turniej ATP w Queen's
21:15 Watts
22:15 Le Mans 24 minuty
22:45 Magazyn wyścigów konnych
23:00 Francja - Anglia
01:00 Le Mans 24 minuty

06:00 Kawa czy herbata?
08:00 Wiadomości
08:04 Pogoda poranna
08:05 Polityka przy kawie
08:25 Przed meczem
08:35 Polska - Rosja
10:35 Po meczu
10:45 Białe-Czerwoni
10:55 Strefa kibica
11:00 Galeria - serial
11:25 Galeria (3) - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Gdzie przyszłość przeszłości czapkuje (1)
12:50 Błękitna planeta (2)
13:45 Strefa kibica
13:50 Czarne chmury (3) - serial
14:50 Piąty stadion (47) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Strefa kibica
15:20 Program edukacyjny
15:45 Piąty stadion (47) - serial
15:50 Doręczyciel (3) - serial
16:40 Strefa kibica
16:45 Białe-Czerwoni
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Strefa kibica
17:30 Blondynka (4) - serial
18:30 Klan (2255) - serial
19:00 Will i Dewitt (6) - serial
19:30 Wiadomości
19:55 Sport
20:05 Pogoda
20:10 Piąty stadion (47) - serial
20:15 Przed meczem
20:20 Holandia - Niemcy
22:55 Po meczu
23:05 Mistrzostwa Europy w Polsce i na Ukrainie
23:45 Strefa kibica - podsumowanie dnia
00:05 Papierowe małżeństwo - komedia
01:40 Zbrodniarz, który ukradł zbrodnię - film kryminalny

08:00 Dzień dobry TVN
11:05 Kuchenne rewolucje
12:10 Mango - Telezakupy
13:10 Ostry dyżur (105) - serial
14:10 Ukryta prawda (12) - serial
15:10 Detektywi (798) - serial
15:45 W-11 wydział śledczy (818) - serial
16:25 Rozmowy w toku (1900)
17:25 Ukryta prawda (13) - serial
18:25 Detektywi (818) - serial
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:05 W-11 wydział śledczy (814) - serial
20:50 Notting Hill - komedia
23:20 Brudny Harry - film sensacyjny
01:30 Uwaga!
01:45 Arkana magii (597)

08:00 Rola, która odmieniła moje życie: Filmy pełne adrenaliny - dokument
08:35 Poirot - Morderstwo w Orient Expressie - film kryminalny
10:15 300 mil do nieba - dramat
12:00 Bawmy się - dokument
13:10 Parking królów - komediodramat
15:05 Klincz - film obyczajowy
16:50 DOA: Żywy lub martwy - film sensacyjny
18:25 Inspektor Irene Huss (6) - serial
20:10 Żalobnik - komedia

Młody mężczyzna został poproszony o udział w pogrzebie szkolnego kolegi. Problem w tym, że w ogóle zmarłego nie pamięta. Czuje się z tego powodu głupio, ale nie może odmówić prośbie, która oczywiście jest wynikiem pomyłki. Zanim sprawa się wyjaśni, w jego życiu zająd poważne zmiany, wynikające z tego, że wreszcie wewnętrznie dojrzeje. Wyrwie się spod kurateli nadopiekuńczej matki i pozyska wzajemność dziewczyny, w której nieszczęśliwie kochał się w szkole.

22:00 Regulamin zabijania - dramat
00:10 Ratując się przed chaosem - film krótkometrażowy
00:35 Antychryst - horror
02:35 Gniew - film sensacyjny

06:45 Telezakupy
07:25 Na dobre i na złe (446) - serial
08:30 Pytanie na śniadanie
10:50 Lokatorzy (144) - serial
11:20 Familiada
11:50 Piąty stadion (47) - serial
11:55 Reporter Polski
12:15 Chiny zmieniają twarz
12:50 Sąsiedzi (143) - serial
13:20 Barwy szczęścia (734) - serial
13:55 Królowie magii (1)
14:55 M jak miłość (877) - serial
15:50 Piąty stadion (47) - serial
16:00 Panorama - kraj
16:15 Pogoda
16:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat (29)
16:50 Nasi rywale
17:20 Panorama - flesz
17:30 Przed meczem
17:33 Dania - Portugalia
20:05 Po meczu
20:15 Piąty stadion (47) - serial
20:25 Robinson Crusoe - film przygodowy
22:05 Współczesna rodzina (3, 4) - serial
22:55 Hity "Kabaretowego Klubu Dwójki"
00:00 Przed meczem
00:05 Dania - Portugalia
02:10 Po meczu
02:15 Współczesna rodzina (3, 4) - serial

06:05 Druga strona medalu (4)
06:35 W roli głównej (14)
07:05 W roli głównej (16)
07:35 Teresa (69) - serial
08:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska (94) - serial
09:30 Kryminalni (88) - serial
10:30 Kobra - oddział specjalny (14) - serial
11:30 Mango - Telezakupy
13:10 Zaklinaczka duchów (14) - serial
14:05 Sąd rodzinny - serial
15:05 Sędzia Anna Maria Wesołowska (95) - serial
16:05 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze (18) - serial
17:05 Chuck (1) - serial
18:00 Zaklinaczka duchów (15) - serial
19:00 Kobra - oddział specjalny (15) - serial
20:00 Wieży życia - dramat
22:00 Bez śladu (10) - serial
22:55 Kłopotliwy gość - komedia
00:35 Arkana magii
02:35 Misja Martyna - extra (5)

06:00 Łapu capu ekstra
06:30 Muzyka
07:10 Nie Przegap
07:20 Łapu capu
07:25 Wierna rzeka - melodramat
09:55 Łapu capu ekstra
10:30 Robin Hood - film przygodowy
12:55 Vinci - komedia
14:50 Rockefeller Plaza 30 (5) - serial
15:20 Mentalista (17) - serial
16:50 Kamuflaż (12) - serial
17:45 Ludzie Boga - dramat
19:50 Łapu capu
20:00 W garniturach (5) - serial
20:45 Nie Przegap
20:55 Łapu capu
21:00 Odłot - thriller
22:40 Okropni Amerykanie (12) - serial
23:10 Chico i Rita - film animowany
00:50 Prawdziwa legenda - komedia
02:45 Zgorszenie publiczne - komedia

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:15 TV market
07:30 Przygody Animków (67) - serial
08:00 Pinky i Mózg (63) - serial
08:30 Miś Yogi (58) - serial
08:40 Miś Yogi (60) - serial
08:50 Miś Yogi (61) - serial
09:00 Rodzina zastępcza plus (236) - serial
10:00 Daleko od noszy (26) - serial
10:30 Świat według Kiepskich (268) - serial
11:00 Malanowski i Partnerzy (326) - serial
11:30 I kto tu rządzi? (51) - serial
12:00 Doktor Oz radzi (126)
13:00 Dom nie do poznania (4)
14:00 Pierwsza miłość (1530) - serial
14:45 Trudne sprawy (14) - serial
15:30 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Malanowski i Partnerzy (327) - serial
17:00 Dlaczego ja? (199) - serial
18:00 Pierwsza miłość (1531) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich (368) - serial
20:00 Świat według Kiepskich (284) - serial
20:35 Zamiana - komedia
22:45 Noc żywych kretyńców - horror
00:45 Tak, kochanie (3) - serial
01:15 Zagadkowa noc (878)

06:00 Morze miłości (65) - serial
06:45 4music
07:35 Słoneczny patrol (107) - serial
08:25 Dziewczyny z fortuną
09:05 TV market
09:25 Eva Luna (52) - serial
10:25 Zakazane uczucie (79) - serial
11:25 Zakazane uczucie (80) - serial
12:25 4music
13:30 Inspektor Gadżet (60) - serial
14:00 Dziewczyny z fortuną
15:00 Osaczona (6) - serial
16:00 Słoneczny patrol (107) - serial
17:00 Zakazane uczucie (81) - serial
18:00 Zakazane uczucie (82) - serial
19:00 Galileo
20:00 Ace Ventura: zew natury - komedia
22:00 Armstrong - film sensacyjny
00:05 Milczący zabójcy - film sensacyjny
01:45 Gość Wydarzeń
01:55 To był dzień
02:45 To był dzień na świecie

08:30 Le Mans 24 minuty
09:00 Holandia - Dania
11:00 Niemcy - Portugalia
13:00 EURO 2012
13:10 Turniej ATP w Queen's
13:30 Turniej ATP w Queen's
20:00 EURO 2012
20:30 Wednesday Selection
20:35 Riders Club
20:40 Turniej z cyklu US PGA - St Jude Classic w Memphis
21:40 PGA European Tour - turniej w Szwecji
22:10 European Tour Kobiet - turniej na Słowacji
22:20 Golf Club
22:25 Yacht Club
22:30 Wydarzenia miesiąca
22:40 Le Mans 24 minuty
23:05 Polska - Rosja
01:05 Grecja - Czechy

06:00 Kawa czy herbata?
08:00 Wiadomości
08:05 Polityka przy kawie
08:25 Przed meczem
08:35 Holandia - Niemcy
10:35 Po meczu
10:45 Białe-Czerwoni
10:55 Strefa kibica
11:00 Galeria - serial
11:25 Galeria (4) - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 To się oplaca
12:45 Błękitna planeta (3)
13:40 Strefa kibica
13:50 Czarne chmury (4) - serial
14:50 Piąty stadion (48) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Strefa kibica
15:20 Program edukacyjny
15:45 Piąty stadion (48) - serial
15:50 Doręczyciel (4) - serial
16:35 Strefa kibica
16:43 Białe-Czerwoni
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Strefa kibica
17:30 Blondynka (5) - serial
18:30 Klan (2256) - serial
19:00 Gumisie (19) - serial
19:30 Wiadomości
20:00 Sport
20:05 Pogoda
20:10 Piąty stadion (48) - serial
20:15 Przed meczem
20:20 Hiszpania - Irlandia
22:55 Po meczu
23:05 Mistrzostwa Europy w Polsce i na Ukrainie
23:45 Strefa kibica - podsumowanie dnia
00:05 Zbrodniarz, który ukradł zbrodnię - film kryminalny
01:50 Bandyta - dramat

08:00 Dzień dobry TVN
11:05 Kuchenne rewolucje (8)
12:10 Mango - Telezakupy
13:10 Ostry dyżur (106) - serial
14:10 Ukryta prawda (13) - serial
15:10 Detektywi (818) - serial
15:45 W-11 wydział śledczy (814) - serial
16:25 Rozmowy w toku (1901)
17:25 Ukryta prawda (14) - serial
18:25 Detektywi (829) - serial
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:05 W-11 wydział śledczy (811) - serial
20:50 Kuchenne rewolucje (13)
21:50 Zabójcza broń II - komedia
00:10 Woli i Tysio na pokładzie (5)
00:45 Uwaga!
01:00 Arkana magii (598)
02:20 Od hitu do świtu (14)

08:00 Viva Maria - film krótkometrażowy
08:30 Śmierć prezydenta - dramat
11:00 Najlepsi reżyserzy Hollywood - dokument
11:40 Zagadki kryminalne panny Fisher - serial
12:50 Na bosu - dramat
14:15 Historia cenzury w Hollywood - dokument
15:20 Zaklinacz koni - film obyczajowy
18:15 A właśnie, że tak! - komedia
20:10 Liban - dramat

Lato 1982 r., trwa pierwsza wojna libańska. Izraelscy żołnierze wkraczają na terytorium Libanu. Na czele wojska znajduje się czołg wsparty niewielkim oddziałem piechoty. We wnętrzu maszyny są: dowódca Assi, ładowniczy Hertzfel, kierowca Yigal i obsługujący działko Shmulik. Wszyscy to młodzi, niedoświadczeni żołnierze, po raz pierwszy biorący udział w misji. Ich zadaniem jest sprawdzenie niewielkiego miasteczka i wyeliminowanie stawiających opór. Problem pojawia się podczas pierwszej konfrontacji z nieprzyjacielem.

22:10 Maybe baby - komedia
00:05 Edison - thriller
01:55 Ego - film obyczajowy

06:45 Telezakupy
07:25 Na dobre i na złe (447) - serial
08:30 Pytanie na śniadanie
10:50 Lokatorzy (145) - serial
11:20 Familiada
11:50 Piąty stadion (48) - serial
11:55 Reporter Polski
12:15 Pożyteczni.pl (23)
12:45 Sąsiedzi (144) - serial
13:15 Barwy szczęścia (735) - serial
13:50 Postaw na milion (37)
14:55 M jak miłość (878) - serial
15:50 Piąty stadion (48) - serial
16:00 Panorama - kraj
16:15 Pogoda
16:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
16:50 Nasi rywale
17:20 Panorama - flesz
17:30 Przed meczem
17:33 Włochy - Chorwacja
20:05 Po meczu
20:15 Piąty stadion (48) - serial
20:25 Bohater z wyboru - film sensacyjny
22:15 Jeden dzień w Europie - komedia
23:55 Przed meczem
00:00 Włochy - Chorwacja
02:00 Po meczu
02:10 Bohater z wyboru - film sensacyjny

06:10 Druga strona medalu (5)
06:40 W roli głównej (1)
07:10 W roli głównej (2)
07:40 Teresa (70) - serial
08:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska (95) - serial
09:35 Chuck (1) - serial
10:30 Kobra - oddział specjalny (15) - serial
11:30 Mango - Telezakupy
13:10 Zaklinaczka duchów (15) - serial
14:05 Sąd rodzinny - serial
15:05 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial
16:05 J.A.G. - Wojskowe Biuro Śledcze (19) - serial
17:05 Chuck (2) - serial
18:00 Zaklinaczka duchów (16) - serial
19:00 Kobra - oddział specjalny (16) - serial
20:00 Kłopotliwy gość - komedia
21:40 Dwóch i pół (24) - serial
22:15 Podkomisarz Brenda Johnson (1) - serial
23:25 Rollercoaster - thriller
01:35 Arkana magii

06:00 Łapu capu ekstra
06:30 Muzyka
07:10 Nie Przegap
07:20 Łapu capu
07:25 Wizjonerzy - James Cameron
08:15 Wrony - dramat
09:25 Zakochany wilczek - film animowany
11:00 Bazył. Człowiek z kulą w głowie - komedia
12:50 Jak spędziłem koniec lata - dramat
15:00 Najlepsze w świecie - film psychologiczny
16:40 Nasz bezłitosny świat - komediodramat
18:10 Hop - film animowany
19:50 Łapu capu
20:00 W garniturach (6) - serial
20:45 Nie Przegap
20:55 Łapu capu
21:00 Mentalista (19) - serial
21:45 Mentalista (20) - serial
22:30 Rockefeller Plaza 30 (6) - serial
23:20 Millennium - Mężczyźni, którzy nienawidzą kobiet - thriller
01:55 Polana wśród brzeziny - film obyczajowy

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:15 TV market
07:30 Przygody Animków (68) - serial
08:00 Pinky i Mózg (64) - serial
08:30 Pies Huckleberry (15) - serial
08:40 Pies Huckleberry (16) - serial
08:50 Pies Huckleberry (17) - serial
09:00 Rodzina zastępcza plus (237) - serial
10:00 Daleko od noszy (27) - serial
10:30 Świat według Kiepskich (269) - serial
11:00 Malanowski i Partnerzy (327) - serial
11:30 I kto tu rządzi? (52) - serial
12:00 Doktor Oz radzi (127)
13:00 Dom nie do poznania (5)
14:00 Pierwsza miłość (1531) - serial
14:45 Trudne sprawy (15) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Malanowski i Partnerzy (328) - serial
17:00 Dlaczego ja? (200) - serial
18:00 Pierwsza miłość (1532) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich (369) - serial
20:05 Moja dziewczyna wychodzi za mąż - komedia
22:10 Tylko miłość - komedia
00:10 Kości (20) - serial

06:00 Morze miłości (66) - serial
06:45 4music
07:35 Słoneczny patrol (108) - serial
08:25 Dziewczyny z fortuną
09:05 TV market
09:25 Eva Luna (53) - serial
10:25 Zakazane uczucie (81) - serial
11:25 Zakazane uczucie (82) - serial
12:25 4music
13:30 Dekoratornia - film telewizyjny
14:00 Dziewczyny z fortuną
15:00 Osaczona (7) - serial
16:00 Słoneczny patrol (108) - serial
17:00 Zakazane uczucie (83) - serial
18:00 Zakazane uczucie (84) - serial
19:00 Galileo Extra
20:00 Bracia przyrodni - komedia
22:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (23) - serial
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (24) - serial
23:50 Selekcja

08:30 The Box
08:45 Magazyn wyścigów konnych
09:00 Irlandia - Chorwacja
11:00 Hiszpania - Włochy
13:00 EURO 2012 Flesz
13:10 Razem do Londynu
13:30 Turniej ATP w Queen's
20:00 EURO 2012
20:30 Turniej ATP w Queen's
21:30 Le Mans 24 minuty
22:00 24-godzinny wyścig w Le Mans
00:00 Dania - Portugalia

Uprawa

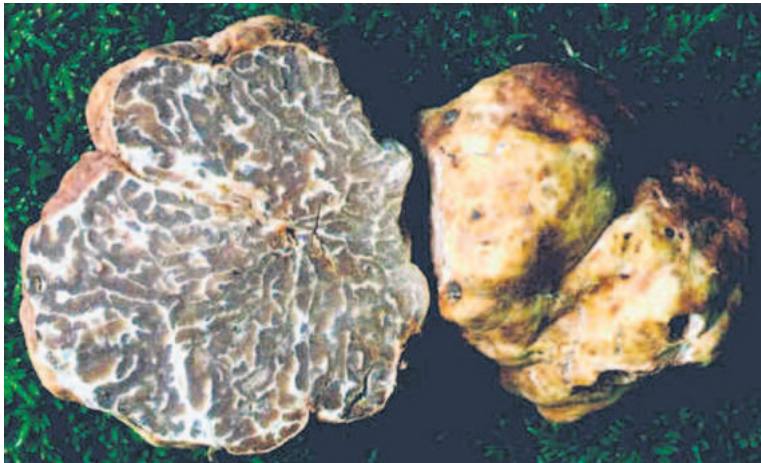
Podziemne skarby

Trufle to grzyby rosnące pod ziemią. W Polsce występuje kilka ich gatunków. Mamy także gospodarstwa zajmujące się ich uprawą.

W 2007 roku przyjechała do Polski specjalna komisja z Turynu z przeszkolonym psem, zajmującym się tropieniem trufli. Dzięki pomocy Włochów odkryto na południu Polski trufle letnią, trufle rudą i trufle wydrążoną. Wtedy rozpoczęły się pierwsze próby hodowli w Polsce przy pomocy zarodników znalezionych na naszym terenie. Uprawa dobrze rokuje na przyszłość, wydaje się więc, że z czasem powinna się upowszechnić.

W Polsce trufle do tej pory znaleziono na obszarze Borów Tucholskich i Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

Jak wygląda hodowla roślin, które rosną pod ziemią a nad powierzchnią gruntu nie dają oznak życia? Dość ciekawie. Odpowiednim terminem dla nasadzenia trufli jest wiosna. Na 1 ha sadi się 200 sztuk. Zbiór owocników z 1 ha w Europie przeciętnie wynosi 20-40 kg, ale niekiedy zdarza się nawet

Cena kilograma trufli potrafi sięgać kilku tysięcy euro

100 kg. Uprawa jest trudna i nie zawsze przynosi plon. Kupując sadzonki grzybów, kupujemy jednocześnie sadzonki drzew, z którymi żyją one w symbiozie: dębu i leszczyny. Koszt 1 trufli to 90 złotych. Uprawa może się jednak opłacić, ponieważ cena tych najdroższych grzybów świata liczona jest w tysiącach euro za kilogram.

Trufli nie zbiera się kombajnem, ale... psem lub świnią. Brzmi absurdalnie, ale świnię oraz psy rasy romagnolo idealnie wyczuwają ukryte pod ziemią grzyby. Problem ze świnią jest taki, że od razu po wyczuciu owocników zabierają się one do ich konsumpcji.

(pw)

Ochrona środowiska

Chemia przeszkadza pszczołom

Pszczoły giną masowo nie tylko w Polsce, ale na całym świecie. Bez nich trudno sobie wyobrazić rolnictwo, dlatego być albo nie być pszczoł oznacza być lub nie być gospodarstw.

Syndrom masowego ginięcia pszczoł znany jest na całym świecie już od lat 70. XX wieku. Po raz pierwszy zjawisko to zostało zaobserwowane w Stanach Zjednoczonych, później w wielu krajach Europy. Owady wylatywały z ula, z niewiadomych przyczyn traciły orientację i nigdy nie wracały do pasieki. Początkowo winą za to obarczano nowe choroby i pasożyty pszczoł. Od lat znane jest zjawisko opuszczania roju przez chore owady. W ten sposób choroba ma mniejsze szanse rozprzestrzenienia się na całą rodzinę.

Tylko ostatniej zimy na Kuja-

wach i Pomorzu wyginęło 20 proc. pszczoł. Głównymi winowajcami są środki ochrony roślin, a zwłaszcza pestycydy z grupy neonikotynoidów. Wchodzą one w skład popularnych środków owadobójczych, stosowanych do zaprawiania nasion oraz do oprysków.

Szczególnie szkodliwy jest związek o niewiele mówiącej nazwie imidaklopid. W Polsce jest zarejestrowanych 15 środków, w skład których wchodzi imidaklopid. Ze względu na długi okres rozkładu w glebie (trzy lata), może on zabijać pszczoły, kiedy przedostanie się do nektaru i pyłku roślin

zasianych na polu, na którym wcześniej były uprawiane buraki cukrowe albo na sąsiednich plantacjach. Szkodliwa substancja może też być w cukrze używanym do dokarmiania pszczoł.

Firmy produkujące środki ochrony roślin wykluczają imidaklopid jako przyczynę wymierania pszczoł. Został on jednak wycofany pod koniec lat 90. z zaprawiania nasion słonecznika i kukurydzy we Francji, właśnie z powodu podejrzenia o powodowanie zatrucia owadów.

(pw)

Rynek

Ceny w górę, zbiory w dół

Rozpoczął się sezon truskawkowy. Owoce są i raczej będą droższe niż rok temu.

W tegorocznym sezonie truskawkowym z polskich pól możemy spodziewać się zebrania mniej niż 100 tys. ton tych owoców, podczas gdy w 2011 roku uzyskano zbiory truskawek na poziomie 166 tys. ton, a w 2010 roku zbiory wyniosły 177 tys. ton. Niższe zbiory niosą za sobą perspektywę wysokich cen. Ceny za kilogram na pewno nie spadną poniżej 5 złotych. Nie pomoże nawet import, ponieważ truskawek brakuje na całym świecie. Wszędzie na świecie owoce są zbierane ręcznie

i to sprawia, że produkcja truskawek się nie rozwija. Zazwyczaj owoce z upraw polowych pojawiają się na rynku na początku czerwca. Najbardziej optymalne warunki ich dojrzewania to niezbyt gorąca pogoda z niewielkimi opadami.

Polskie truskawki deserowe spod folii można kupić na stołecznych bazarach po 10-14 zł za kg. Na rynku hurtowym w Broniszach krajowe owoce kosztują 8-11 zł za kg, podobnie jak importowane.

(pw)

Dopłaty

Euro pójdą w las

Od 1 czerwca rolnicy, którzy mają zamiar obsadzić swoje grunty lasem, mogą składać dokumentację do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Pomoc agencji adresowana jest przede wszystkim do rolników, którzy gospodarują na słabych ziemiach, gdzie produkcja rolna jest mało opłacalna. Swoje pola mogą oni zamienić w las, a od państwa otrzymają wsparcie finansowe.

Aby dostać pomoc na zalesianie, rolnik musi zobowiązać się do posadzenia lasu i prowadzenia uprawy przez 15 lat od dnia, kiedy otrzymał pierwszą płatność na zalesianie. Musi też pielęgnować las przez 5 lat od jego zasadzenia, zgodnie z planem zalesienia.

Na jaką pomoc z ARiMR może liczyć rolnik, który posadził las na swoich gruntach? Będzie to wsparcie na zalesianie, wypłacane w pierwszym roku uprawy. Ma ono pokryć koszty posadzenia lasu. Wysokość pomocy, jaką może otrzymać rolnik na zalesianie gruntów, wynosi od 1700 zł/ha do 6260 zł/ha. Dodatkowe pieniądze można dostać za wykonanie zaleconego przez nadle-

śniczego ogrodzenia młodej uprawy leśnej 2-metrową siatką metalową. Za przygotowanie takiego zabezpieczenia można dostać 2590 zł/ha lub 6,50 zł za metr bieżący wykonanego ogrodzenia.

Drugi rodzaj pomocy to premia pielęgnacyjna wypłacana przez 5 lat. Jej wysokość wynosi 970 zł/ha lub 1360 zł/ha i zależy od ukształtowania terenu oraz od kosztów prac pielęgnacyjnych.

Trzeci rodzaj pomocy to premia zalesieniowa, wypłacana przez 15 lat w kwocie 1580 zł/ha rocznie. Ma ona zrekompensować rolnikowi utracone dochody, które mógłby osiągnąć, gdyby prowadził działalność rolniczą na gruntach zalesionych.

Wnioski o pomoc przy zalesianiu przyjmowane będą do końca lipca. Szczegółowych informacji udzielają pracownicy powiatowych biur ARiMR.

(pw)

Na zalesianie gruntów można dostać nawet 6260 zł/ha

Problemy rolnictwa

Kulejące ubezpieczenia

Politycy radzą rolnikom ubezpieczać uprawy. Problem polega na tym, że rolnictwo to tak nieprzewidywalna branża, że nawet największy ubezpieczyciel, PZU, zastanawia się nad wycofaniem się z ubezpieczeń rolniczych.

Mimo że państwo co roku wydaje dziesiątki milionów złotych na obowiązkowe ubezpieczenia rolnicze, system - delikatnie mówiąc - kuleje. Polisy wykupuje tylko co dziesiąty rolnik. Ochroną ubezpieczeniową objętych jest około 3 milionów hektarów, czyli niecałe 1/3 wszystkich gruntów ornych w kraju. Dzieje się tak mimo tego, że państwo płaci za rolnika połowę wartości polisy.

PZU doszło do wniosku, że wypłata ubezpieczeń dla rolników kosztuje ich zbyt wiele w stosunku do zysków i rozważa wycofanie się z ubezpieczeń rolniczych. To oznaczałoby znacznie zubożenie oferty rynkowej, bo pozostałyby tylko trzy firmy, które sprzedają ubezpieczenia rolnicze.

Izby Rolnicze mają swój spo-

sób na rozwiązanie problemu. Dzisiaj wszystkie firmy są zainteresowane ubezpieczaniem na wsi budynków, domów, obór czy stodoł. Nie chcą natomiast ubezpieczać upraw. Gdyby połączyć te dwie usługi, ryzyko firm ubezpieczeniowych zmalałoby. Obecny system jest, z punktu widzenia firm ubezpieczeniowych, nieopłacalny, bo państwo, dopłacając do połowy wartości każdej polisy, ustala także jej maksymalną cenę.

W ministerstwie rolnictwa trwają prace nad nową ustawą, która zmieni obecny system ubezpieczeń upraw. Projekt ma być gotowy pod koniec roku, a wejdzie w życie w 2014 roku, wraz z rozpoczęciem nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

(pw)

1. Wielkie Radowiska Chlebowska
2. Wielkie Radowiska Andrzejewska
3. Kurkocin Kurowski
4. Łobdowo Kurowski
5. Dębowa Łąka Nowak
6. Niedźwiedź Andrzejewska
7. Wałych Abromowska Potorska
8. Wąbrzeźno, Gliwa, Mickiewicza 16
9. Wąbrzeźno, Hałaj, Ergo, 1 maja 85/87
10. Wąbrzeźno, Rydzik, 1 maja 43
11. Wąbrzeźno, Lewandowska,
Pl. Jana Pawła II 11
12. Wąbrzeźno, Kopczyńska, Akcent
Pl. Jana Pawła II 17
13. Wąbrzeźno, Wierzbowski, Matejki 25
14. Wąbrzeźno, 1-Maja 76, BROFIN
15. Wąbrzeźno, Zygariłcka, Duo, Żeromskiego 21a
16. Wąbrzeźno, Bąk, Profit, Wolności 49F
17. Wąbrzeźno, Mackiewicz, Wolności 49d
18. Wąbrzeźno, Zakrzewska, Wolności 48
19. Wąbrzeźno, Piek-mech, Spokojna 11
20. Wąbrzeźno, Piek-nał, Grudziądzka
21. Jaworze, Karczewska
22. Osieczek, Paradowski
23. Wronie, Gródecka
24. Półko, Osiriski, Duo
25. Nowa Wieś Królewska, Czaplicka
26. Nowa Wieś Królewska, GT CARS
27. Wieldządz, Socha
28. Błędowo, Kucięba, Ani-Mar
29. Płużnica, Bartosik, Bartek
30. Płużnica, Święt
31. Czaple, Koba
32. Przydwórz, Gródecka
33. Orzechówko, Ratajczak, Agloplast
34. Pływaczewo, Gawrońska
35. Zielen, Toczek
36. Lipnica, Kubacki, Mini-Bar
37. Małe Pułkowo, Kurowski
38. Ryńsk, Bazył

[illegible]

Wąbrzeźno

Finał z małą widownią

Gala wręczenia Statuetek Burmistrza to główne wydarzenie sobotniej imprezy na Podzamczu wieńczącej Dni Wąbrzeźna.

Kapryśna pogoda najwyraźniej zniechęciła mieszkańców miasta do uczestniczenia w finale 4-dniowego święta miasta, bo porównaniu z rokiem ubiegłym, gdzie Amfiteatr na Podzamczu był wypełniony po brzegi – w sobotę pojawiła się może setka widzów.

Impreza rozpoczęła się od występów przedszkolaków z Miejskiego Przedszkola „Bajka” i uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 2. Potem swoje umiejętności zaprezentowały zespoły tańca nowoczesnego Efekcik, Efekt Junior oraz Efekt oraz Orkiestra Dęta Wąbrzeskiego Domu Kultury. Mocniejszym akcentem na scenie był pokaz sztuk walki w wykonaniu zawodników Wąbrzeskiego Klubu Sportów i Sztuk Walki Kyokushin.

Tego dnia rozstrzygnięto konkursy „Wąbrzeźno na widokówce”, którego organizatorem był WDK oraz „Zamień odpady na klasowe wypady”, ogłoszonego przez urząd miasta. Laureatką konkursu fotograficznego została Natalia Krawczyk. Natomiast w konkursie ekologicznym najlepsza okazała się klasa III A ze Szkoły Podstawowej nr 3.

Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej podsumowało VII Zawody Grand Prix „Polska Biega”. Zwycięzcy otrzymali pamiątkowe puchary i nagrody.

Janina Bąk-Mencel, właścicielka firmy „Profit”, zwycięzcy w konkursie na bernardynkę wąbrzeską odebrała z rąk burmistrza okolicznościowy certyfikat. Ciastko, które ma promować nasze miasto i postać ojca Bernarda jest już od kilku tygodni dostępne w sprzedaży.

Podczas finału Dni Wąbrzeźna poznaliśmy laureatów Statuetki Burmistrza, przyznawanej najbardziej zasłużonym osobom i organizacjom działającym na rzecz miasta i jego mieszkańców.

W tym roku w kategorii Lider Przedsiębiorczości statuetkę z rąk burmistrza Leszka Kawskiego odebrał Ryszard Lewalski, dyrektor Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych i Mieszkaniowych Ekosystem. W ubiegłym roku zrealizowała bardzo ważną inwestycję – instalację do przetwarzania odpadów komunalnych z linią przeznaczoną do segregowania odpadów, odzysku surowców wtórnych, czy dalszego recyklingu w Międzygminnym Kompleksie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Niedźwiedziu.

W kategorii Aktywna Organizacja statuetkę przyznano Sto-

warzyszeniu Amazonek, skupiającemu panie chorujące na raka piersi i na inne choroby kobiece. Stowarzyszenie organizuje m. in. różne akcje profilaktyczne i informacyjne na temat chorób nowotworowych, otacza opieką kobiety chorujące.

Za Aktywnego Obywatela uznano w tym roku Czesław Rekowskiego, pomysłodawcę i współorganizatora Rodzinnego Festynu Lotniczego w Wałyczku – imprezy, która promuje nasz region.

W kategorii Mecenas Kultury i Sportu uhonorowano Zbigniewa Izdebskiego, kulturoznawcę, teatrologa, nauczyciela i pedagoga w Zespole Szkół we Wroniu. Jego największą pasją jest teatr, po za tym pisze eseje, dramaty, scenariusze, prozę i maluje obrazy oraz reżyseruje przedstawienia.

W tym roku przyznano również dwie Nagrody Specjalne. Pierwszą otrzymała Stefania Smoleńska, prezes prężnie działającej firmy Ampol-Merol Sp. z o.o., autoryzowanego dystrybutora środków do produkcji rolnej. Firma wiele razy udzieliła pomocy finansowej jednostkom oświatowym, kulturalnym, sportowym, jednostkom samorządu terytorialnego oraz powiatowym i ochotniczym służbom i strażom.

Drugą Nagrodę Specjalną otrzymała Aleksandra Bacińska, poetka oraz autorka tekstów piosenek, znanych w całym kraju – „Preludium dla Leonarda”, „Scarlett”, „Statystyczny uniform”, „Przy kominku”, „Zęby”. Jej teksty można było usłyszeć na Festiwalu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu, Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu, Festiwalu Piosenki Studenckiej w Krakowie i Łodzi. Piosenki Aleksandry Bacińskiej śpiewają takie sławy jak Maryla Rodowicz, Michał Bajor, artyści krakowskiej „Piwnicy pod baranami” i wrocławskiego kabaretu „Elita”. Na co dzień pani Ola pracuje jako nauczyciel przysposobienia obronnego w Zespole Szkół we Wroniu. Pozostałe osoby nominowane, które nie otrzymały statuetek zostały wyróżnione.

Wieczorem na scenie wąbrzeskiego Amfiteatru wystąpił rockowy zespół „1 1/2 hour” z partnerskiego miasta Syke. Tuż po nim pojawił się Zespół Pieśni i Tańca „ROMA”, który wykonał największe przeboje muzyki cygańskiej. Uwagę, szczególnie panów przyciągały tancerki w przepięknych strojach.

Organizatorem Dni Wąbrzeźna 2012 był Urząd Miasta Wąbrzeźno, a koordynatorem Wąbrzeski Dom Kultury. Imprezę patronatem medialnym objął Tygodnik „CWA”.

Tekst i fot.
Paulina Grochowalska

Publiczność w tym roku nie dopisała

Czesław Rekowski dostał Statuetkę Burmistrza w kategorii Aktywny Obywatel

Laureaci statuetek z burmistrzem Leszkiem Kawskim

Janina Bąk-Mencel, właścicielka firmy „Profit”, zwyciężczyni w konkursie na bernardynkę wąbrzeską, odebrała z rąk burmistrza okolicznościowy certyfikat

Zespół Roma

Orkiestra Dęta Wąbrzeskiego Domu Kultury

Kto chciał się dobrze bawić, temu deszcz i wiatr nie przeszkadzał

INFORMATOR

Pogotowie
numer alarmowy 999
lub 112 z telefonów kom.

**„NZOZ Nowy Szpital
Wolności 27**
tel.56 688 17 25

Komenda Powiatowa Policji
numer alarmowy 997
lub 112 z telefonów kom.
Wolności 28
tel. 56 687 72 21

**Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej**
numer alarmowy 998
lub 112 z telefonów kom.
Matejki 11
tel. 56 689 09 00

Straż Miejska
Wolności 18
tel. 56 688 17 10

Administracja:
Starostwo Powiatowe
Wolności 44
tel. 56 688 24 50

Urząd Miejski w Wąbrzeźnie
Wolności 18
tel. 56 688 45 00

Urząd Gminy Wąbrzeźno
Mickiewicza 21
tel. 56 687 75 00

Urząd Gminy Dębowa Łąka
tel. 0 56 688 49 10

Urząd Gminy Płużnica
tel. 056 688 72 10

Urząd Gminy w Książkach
tel.(056) 68 88 167

Miejski Punkt Informacji
ul. Poniatowskiego 8
tel. 056 471 99 60

Powiatowy Urząd Pracy
Wolności 44
tel. 56 688 28 00

Urząd Skarbowy
Macieja Rataja 2
tel. 56 687 17 77

**Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna**
1 go Maja 46
tel. 56 688 17 55

**Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa**
Wolności 27a
tel. 56 687 33 15

Zarząd Dróg Powiatowych
1 go Maja 61
tel. 56 687 13 79

PKP Informacja
tel. 56 621 30 44, 56 699 50 09

PKS
tel. 56 688 14 62

Horoskop 6 – 13 czerwca

Koziorożec (22.12.-20.01.)

Uświadomisz sobie, że dotychczasowy stan posiadania jest sprawą fundamentalną i nie możesz sobie pozwolić na kolejne straty.

Spokojnie, nic Ci nie grozi. Wręcz przeciwnie: są szanse na pomnażanie dobrobytu, nie tylko dla siebie, ale też dla innych. Po długim czasie masz wreszcie dobrą passę finansową. Jasne, że wygrasz. Tym razem nie popełnisz błędów.

Wodnik (21.01.-19.02.)

Gwiazdy wróżą Ci wzrost sił, płodność, odrodzenie i korzystne zmiany. Czeką Cię kolejny przełom. Będziesz mógł sfinalizować sprawy, z którymi dotąd nie mogłeś sobie poradzić. Ich zakończenie będzie pomyślne, bo okres dobrej passy dopiero się rozpoczyna. W sprawach sercowych pamiętaj o tym, że jeśli los zamyka przed nami jedno drzwi, to zaraz otwiera kolejne. Znajdź do nich drogę.

Ryby (20.02.-20.03.)

Wyjątkowy tydzień pod względem zawodowym. Jeśli przyłożysz się do pracy, sława i popularność będą w zasięgu ręki. Niewykluczone otrzymanie propozycji nowej pracy. A miłość? Zauważysz swoje wysokie notowania, ale czy one Cię zadowolą – to inna sprawa. Jeśli poczujesz się usatysfakcjonowana, gratulacje. Jeśli nie – trzeba będzie spotkać się z samą sobą.

Baran (21.03.-21.04.)

W partnerskim sektorze Twojego horoskopu wiadać nowy etap w relacjach międzyludzkich. Gwiazdy sprzyjają budowaniu układów osobistych, zawodowych i biznesowych. Sukces towarzyski i zawodowy zaowocuje sukcesem finansowym. Rozpoczniesz nowy miesiąc w atmosferze przyjaźni, współpracy i świetnych szans nawet na małżeństwo.

Byk (21.04.-21.05.)

Pierwsze trzy dni tego tygodnia musisz przeznaczyć na odpoczynek i lenistwo. Gwiazdy gwarantują Ci postęp zawodowy, ale żeby zdobywać szczyty trzeba mieć końskie zdrowie, a o to musisz dbać sam. Warto się zrelaksować, bo wkrótce sprawy nabiorą takiego tempa, że ani się obejrzyś, jak wylądujesz na twardym, stałym gruncie.

Bliźnięta (22.05.-22.06.)

Planety stawiają wymagania, z którymi musisz się szybko uporać, jeśli chcesz wejść w nowy miesiąc bez obciążeń. Są to wymagania natury psychologicznej i dotyczą głównie uczuć i związków z najbliższymi. Możesz wyciągnąć rękę do zgody, pospłacać „na leżności” i zamknąć sprawę przynajmniej na dwa miesiące. Masz dodatnie saldo w dziedzinie finansowej, co powinno Cię cieszyć.

Rak (22.06.-22.07.)

Najbliższe dni to czas nauki, odkrywania nowych obszarów wiedzy, nowych doświadczeń. Jeśli sądzisz, że posiadasz już wiedzę o życiu – skorygujesz swoje zdanie, bo przed Tobą rozwój i postęp. Masz teraz świetną intuicję. Kulejące interesy i niezadowolenie znikną, los odwróci się na Twoją korzyść i zaczniesz doświadczać okresu koniunktury.

Lew (23.07.-23.08.)

Urozmaicą i wzbogacą się Twoje kontakty z ludźmi. Masz prawo być pewny siebie, bo masz pełne kieszenie pieniędzy. I nie bój się, że zbiedziesz. Wzbogacasz nie tylko siebie, ale i innych. Wkrótce czeka Cię szczyt intelektualny, więc uruchom szare komórki i wprowadzaj w życie swoje pomysły. Na pewno na tym wiele zyskasz.

Panna (24.08.-23.09.)

Dobry czas dla domu, domowników i spraw rodzinnych. Utrwaliłaś kontakty ze starymi przyjaciółmi? Sprawiałaś komuś prezent bezinteresownie? Wkrótce przyjdzie okres odpoczynku, refleksji, wycofania, słabszej kondycji, podsumowań. Jeśli bilans okaże się pozytywny, będziesz bogatsza o nowe doświadczenia.

Waga (23.09.-22.10.)

Praca, zdrowie i służba – to Twój program na najbliższe dni. Stołce dają Ci dużo życiowej energii, ale uważaj, bo Twój organizm narażony jest na choroby. Służba wiąże się z domem, z poświęceniem dla osób, które kochasz. Ogranicza ona teraz Twoją karierę, ale z biegiem czasu przekonasz się, że tak nie jest. Dom pozostanie źródłem Twojej mocy.

Skorpion (24.10.-22.11.)

To Twój gorszy czas. Nie możesz sobie jednak pozwolić na dystans do świata i bez troski relaks, ponieważ musisz uczestniczyć w życiu innych ludzi i robić to, do czego Cię zmuszają. Kto wie, czy przymusowe obowiązki nie są lekarstwem na chandrę? Jeśli zwolnisz tempo i zdołasz się na wyrozumiałość wobec bliźnich, wyjdiesz z dołka.

Strzelec (23.11.-21.12.)

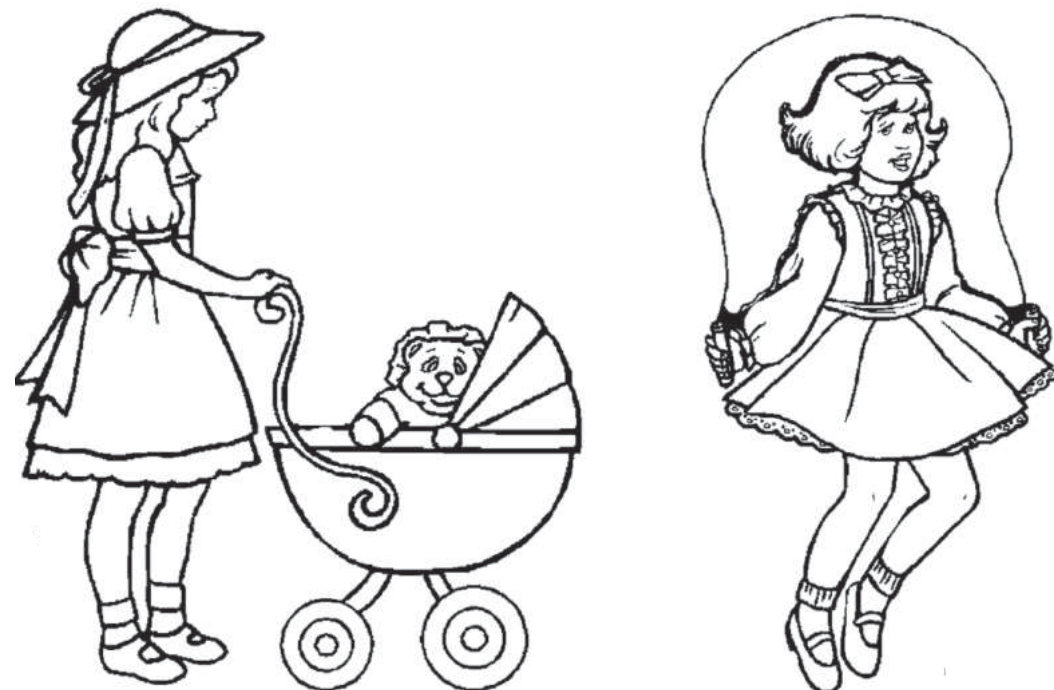

Nadchodzące dni zapowiadają się optymistycznie. Można Ci wróżyć wszystko oprócz nudy. Fart w interesach ujawni się w najbliższych tygodniach. Romantyczna, seksualna dobra passa przeciągnie się aż do końca czerwca, więc masz sporo czasu na przyjrzenie się z nową miłości – ale wcześniej zdejmij różowe okulary – lub na scementowanie starego związku.

wrózka Adelajda

Pogoda	Środa 06.06.2012				
		temperatura minimalna/odczuwalna/maksymalna	ciśnienie	wiatr	deszcz
	dzień 7:00 - 19:00	14/18/22	1000 hPa	2 km/h	0 mm
	noc 19:00 - 7:00	11/16/18	999 hPa	10 km/h	0 mm
	Czwartek 07.06.2012				
	dzień 7:00 - 19:00	17/20/24	998 hPa	4 km/h	0,1 mm
	noc 19:00 - 7:00	11/16/18	999 hPa	9 km/h	0 mm
	Piątek 08.06.2012				
	dzień 7:00 - 19:00	18/22/26	998 hPa	10 km/h	3,6 mm
	noc 19:00 - 7:00	14/18/21	1000 hPa	11 km/h	0,4 mm
	Sobota 09.06.2012				
	dzień 7:00 - 19:00	17/22/26	1003 hPa	10 km/h	0,3 mm
	noc 19:00 - 7:00	13/18/21	1003 hPa	12 km/h	0 mm

Zabawa dla dzieci – kolorowanka

HUMOR

Przychodzi student na egzamin z historii transportu.
– Proszę podać, ile wynosiła długość linii kolejowych w Polsce.
Student zdębiał ale pyta:
– A w którym roku?
– Wie pan co, jest mi to obojętne...
– Rok 1493, zero kilometrów!

Na egzaminie znudzony profesor mówi do niezbyt dobrze przygotowanego studenta: – Zadam tylko jedno pytanie wyciągające. Jak pan odpowie to pan zda, jeśli nie – to dwóją. Ile liści jest na tym drzewie za oknem?
– 3487 – odpowiada bez zająknięcia student.
– Jak pan to policzył? – pyta zdumiony profesor.
– A to już, panie profesorze, jest drugie pytanie.

KRZYŻÓWKI PANORAMICZNE

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

8	9
---	---

10	11	12
----	----	----

13	14	15	16	17	18	19
----	----	----	----	----	----	----

SUDOKU

	8	7	4			2		
	4	6			9			
			2			3		
4	7	2					6	
							8	7
				1	4			
	9			6	3			
						1	4	8
1	2				7			

						7	3
3		9	4				
		1	5				
1		2					
			2		6	5	
					4	6	
8	7		1			6	
	3		8				1
						9	8

						8	1	5
6		4						
			7	3				
								6
5	9	8		1				4
1			4	5			8	
8	3				1			
						6	7	1
	5				2			

				7	6		1
4		7					
		8	2	9	1		
					7	1	2
9			8		6		
1		4					
				5	9		7
		5		8			9
8	4					2	

				3	4			
		1		6		7		
		3		5		6	2	
9	3	7						5
4			7					
5			9					6
	8	5						
	7		5	4	1			
						2	5	3

			2			7		
			5			3	6	
9	3	1						
5				6		4		
			1	7		6		
2	4					1		
					7			5
1	7	9						
8			4	2	1			

MARCHEWKA Z CZOSNKIEM

Składniki:
pęczek młodej marchewki
cytryna
garść świeżego koperku

2 duże ząbki czosnku
czubata łyżka masła

Sposób wykonania:

Marchewki przyciąć tak, by został centymetrowy kawałek naci. Oskrobać pod strumieniem zimnej wody i osuszyć. Czosnek obrać i drobno posiekać. Marchewki włożyć do garnka, zalać małą ilością wrzącej wody, posolić i gotować na średnim ogniu aż będą prawie miękkie. Zdjąć pokrywkę z garnka i odparować resztę wody. Cytrynę wyszorować, osuszyć, zetrzeć z niej skórkę.

Do ugotowanej marchewki dodać masło, czosnek, skórkę z cytryny, sporą szczyptę cukru i trochę soku z cytryny do smaku. Trzymać na małym ogniu, aż czosnek zmięknie i powstanie sos. Tuż przed podaniem posypać drobno siekanym koperkiem.

MARCHEWKA GLAZUROWANA

Składniki:
1 kg młodych marchewek
2 łyżki cukru
1 łyżka siekanej natki do przybrania

2 łyżki masła
1 łyżeczka soli
1 łyżka masła do przybrania

Sposób wykonania:

Marchewki obrać, umyć. Ułożyć w jednej warstwie w pojemnym, płaskim naczyniu, zalać 500 ml zimnej wody, dodać masło, cukier i sól. Zagotować, zmniejszyć ogień, przykryć naczynie pergaminem i gotować aż do niemal całkowitego odparowania sosu. Ugotowane marchewki obrócić kilkakrotnie, by dokładnie i równomiernie pokryły się zagęszczonym sosem. Wyłożyć na półmisek, przybrać małymi kawałeczkami masła i listkami zielonej pietruszki.

MŁODE WARZYWA PIECZONE

Składniki:
młode ziemniaki
młoda włoszczyzna (marchewka, seler, por)
jogurt typu greckiego
sól i pieprz

- zielone szparagi
- oliwa z oliwek
- świeże zioła
- sok cytrynowy

Sposób wykonania:

Warzywa umyć, pokroić na kawałki zbliżonej wielkości. Dłonie zwilżyć oliwą i wymieszać warzywa tak, aby były nią pokryte. Ułożyć w naczyniu żaroodpornym i piec w temperaturze 180 stopni około 30 min. Przygotować sos: jogurt wymieszać ze zmiażdżonym czosnkiem, sokiem cytrynowym i posiekаныmi ziołami.

Kuchnia

Historia widziana zza stołu

Kuchnia polska? Na to hasło przed oczami stają nam takie potrawy jak: schabowy, bigos czy szynka. Tymczasem dieta polska to historycznie przede wszystkim...kasza.

Od XVI do XIX wieku w Polsce możemy mówić o dwóch odrębnych kuchniach - chłopskiej (90% ludności) oraz szlacheckiej i mieszczańskiej. Na chłopskim stole na co dzień widywano chleb żytni. Wypieki pszenne uważano za luksusowe. Poza tym żywnością kaszą, kluskami, grochem i kapustą. Sezonowo jadano marchew, buraki i rzepę. Mięsa było jak na lekarstwo. Oblicza się, że dzienna racja mięsa dla chłopca wynosiła 7-8 dkg. Innymi słowy mięso jadano w niedziele i święta. Mimo, że menu chłopów nie było urozmaicone, to jednak tuczące. Dzienna wartość posiłku wynosiła 3500 kcal.

Chłopi mogli jednak głodować na skutek nieurodzajnych lat lub z powodu przemarszu wojsk przez ich ziemie. Ponieważ dopiero w XIX wieku stworzono wojskowe kwatermistrzostwa, które rozdzielały między żołnierzy żywność do tego czasu armie żywiły się tym, co ukradły od chłopów. A armia potrafiła pochłoniąć całkiem sporo. 30-tysięczna armia szwedzka dziennie potrzebowała 30 ton chleba, 225 wołów, 90 tys. litrów piwa, a konie zjadały trawę z powierzchni 150 hektarów.

Co mogli zrobić biedni chłopcy obrabowani przez głodnych żołdaków? Musieli uruchomić szare komórki i poszukać jedzenia zastępczego. Do wypieku chleba zamiast mąki używano kasztanów. Zupy

przygotowywano z chwastów. Po wymieszaniu kaszy z krwią spuszczałą od zwierząt gospodarskich przyrządzano kaszanekę. Dieta chłopska miała jednak mankamenty. Była pozbawiona wystarczającej ilości białka i tłuszczu przez co chłopcy byli bardziej narażeni na choroby.

Na stole szlacheckim najczęściej widywano mięso: wołowinę, dziczyznę i ryby. Polska kuchnia słynęła wówczas w Europie z wyśmienitych ryb, które przyrządzano na sto sposobów zawsze jednak stosując niewyobrażalnie dużo przypraw. Szlachta lubiła wyraziste smaki: słony, kwaśny, słodki.

Zarówno na chłopskim, jak i na szlacheckim stole znajdował się jednak alkohol. Bogaci pili na co dzień węgierskie piwa zwane węgrzynami oraz miód pitny. Dopiero w XVI wieku swoją karierę rozpoczęła wódka, choć znana wówczas pod nazwą gorzałka. Piwo wyrabiane domowymi sposobami różniło się od dzisiejszego.

Miało 2-3% alkoholu, więc można go było wypić więcej. Dzielne spożycie piwa wynosiło od 2-3 litrów. Piwo konsumowano nie tylko w postaci "kuflowej". Dzieci z klasztorów karmiono zupą zrobioną z piwa, wody, sera i jajek. W XVIII wieku kasze powoli zaczęły z jadłospisu wypierać ziemniaki, a piwo - kawa.

Do okresu stanisławowskiego, czyli połowy XVIII wieku w dobrym tonie było ucztowanie "na całego". Przymuszanie gości do jedzenia, nawet gdy tego nie chcieli, należało do kanonu dobrych manier nowożytnej Polski. Ciężkie życie mieli również abstynenci. Unikanie picia na uczcie było uznawane za afront wobec gospodarza. Aby zapobiegać próbom wylewania gorzałki pod stół czy chowania kielicha, gościom przydzielano specjalnego sługę, który miał stać za nimi i pilnować, by kielich był cały czas pełny.

Piotr Wołyński

Stół w chłopskiej chacie w epoce nowożytnej obfitywał w proste dania zawierające mało białka i tłuszczu

Kuchnia

Kuchnia ratunku

Powrót Polski na mapy Europy w 1918 roku został przywitany przez ludność naszego kraju z optymizmem. Ponieważ, jak powiedział jeden z niemieckich wojskowych „ludzie myślą żołądkiem” radość zastąpiła apatia, a nawet wrogość. Z myślą o biednych i głodnych ludziach w Wąbrzeźnie powstała kuchnia ludowa.

Kuchnia ludowa nie była wynalazkiem typowym dla Wąbrzeźna. Działała także w innych miastach przedwojennego powiatu - Golubiu oraz Kowalewie. Kuchnią kierowała Rada Opieki Społecznej, która decydowała kto może otrzymać darmowy obiad. Jadłodajnia była otwarta w okresie zimowym, od listopada do drugiego dnia Wielkanocy. W tym okresie na przełomie lat 1921/1922 wąbrzeska kuchnia mogła wydać 9996 darmowych posiłków oraz 6421 obiadów.

Za opłatą 4 marek polskich. Dla porównania, w październiku 1921r. cena bucików sznurowanych wynosiła 10.000 - 20.000 marek

O kuchni ludowej i jej zna-

czeniu pisał starosta wąbrzeski dr Szczepański: „Miałem sposobność przekonać się, że kuchnia ludowa przyczyniła się w znacznej mierze do złagodzenia nędzy. Chciałbym między innymi wskazać na to, że gdy nastąpiły mrozy, tak że z tego powodu zabrakło w mieście wody okazała się kuchnia polowa prawdziwym błogosławieństwem. Była ratunkiem dla starców i ludzi ułomnych, którym pod innymi warunkami byłoby wprost niemożliwym dostać choć raz na dzień ciepłą strawę.”

Kuchnia ludowa przez cały okres

swojego istnienia miała problemy finansowe. Starostwo nie miało pieniędzy na jej utrzymanie, więc apelowało o pomoc do bogatszych mieszczan oraz rolników. Między innymi dlatego kuchnie ludowe szybko zniknęły z krajobrazu polskich miast i miasteczek.

PW

Kuchnie ludowe były w II RP ratunkiem dla wielu ludzi, których dosięgnął kryzys

Wąbrzeźno

Ludzkie łowy

Powrót Polski na mapy Europy w 1918 roku został przywitany przez ludność naszego kraju z optymizmem. Ponieważ, jak powiedział jeden z niemieckich wojskowych „ludzie myślą żołądkiem” radość zastąpiła apatia, a nawet wrogość. Z myślą o biednych i głodnych ludziach w Wąbrzeźnie powstała kuchnia ludowa.

Kuchnia ludowa nie była wynalazkiem typowym dla Wąbrzeźna. Działała także w innych miastach przedwojennego powiatu - Golubiu oraz Kowalewie. Kuchnią kierowała Rada Opieki Społecznej, która decydowała kto może otrzymać darmowy obiad. Jadłodajnia była otwarta w okresie zimowym, od listopada do drugiego dnia Wielkanocy. W tym okresie na przełomie lat 1921/1922 wąbrzeska kuchnia mogła wydać 9996 darmowych posiłków oraz 6421 obiadów.

Za opłatą 4 marek polskich. Dla porównania, w październiku 1921r. cena bucików sznurowanych wynosiła 10.000 - 20.000 marek

O kuchni ludowej i jej znaczeniu pisał starosta wąbrzeski dr Szczepański: „Miałem sposobność

przekonać się, że kuchnia ludowa przyczyniła się w znacznej mierze do złagodzenia nędzy. Chciałbym między innymi wskazać na to, że gdy nastąpiły mrozy, tak że z tego powodu zabrakło w mieście wody okazała się kuchnia polowa prawdziwym błogosławieństwem. Była ratunkiem dla starców i ludzi ułomnych, którym pod innymi warunkami byłoby wprost niemożliwym dostać choć raz na dzień ciepłą strawę.”

Kuchnia ludowa przez cały okres swojego istnienia miała problemy finansowe. Starostwo nie miało pieniędzy na jej utrzymanie, więc apelowało o pomoc do bogatszych mieszczan oraz rolników. Między innymi dlatego kuchnie ludowe szybko zniknęły z krajobrazu polskich miast i miasteczek.

PW

Wąbrzeźno

Polityka kastetowa

Polacy uwielbiają kłócić się na temat polityki. Dziś kłótnie te mogą skończyć się co najwyżej obrażeniem się człowieka na człowieka, ale przed wojną kłótnie polityczne były niemal narodowym sportem. Nawet w Wąbrzeźnie dochodziło do bójek na tle politycznym.

Między kimś o światopoglądzie endeckim a piłsudczykiem istniały przed wojną rzeczywiste, wyraźne różnice. Dziś partie mają wyborców, a przed 1939 rokiem miały wręcz wyznawców.

25 listopada 1933 roku w Wąbrzeźnie odbyły się dwa wrogie wiece wyborcze. W Dworze Wąbrzeskim odbyło się zebranie endecji, a w nieodległym „Hotelu pod Orłem” obradowali piłsudczycy. Początkowo wszystko układało się po myśli organizatorów. W pewnym momencie na salę Dworu Wąbrzeskiego próbowała wtargnąć grupa nieznanych ludzi. Zgromadzeni w sali endecy zdołali pobić napastników. Policja, która znajdowała się na miejscu

rozwiązała zgromadzenie i nakażała wszystkim rozejść się do domów.

Endecy do domów jednak nie poszli. Udali się pod... hotel w którym zgromadzili się piłsudczycy. Tu zaopatrzeni w zebrane po drodze kamienie wybili nimi szyby w oknach hotelu. Interweniowała policja. Aresztowano członka Związku Młodych Narodowców - niejakiego Rożka.

Zajścia podobne do tych w 1933 roku zdarzały się w całej Polsce. Wyborcy na wiece zamiast chorągiewek i banerów nosili kastety i pałki. Często dochodziło do bójek porównywalnych z kibolskimi ustawkami.

PW

**Zamieść reklamę swojej firmy
w Tygodniku Regionu Wąbrzeskiego
ZADZWOŃ !!! tel. (56) 682 26 80**

CWA TYGODNIK REGIONU
WĄBRZESKIEGO

Doradztwo zawodowe

Czy warto sugerować się rankingami?

Co roku powstają rankingi popularności kierunków studiów. Twórcą jednego z rankingów jest Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Poszczególne uczelnie także publikują rankingi. Kluczem, według którego ocenia się atrakcyjność kierunków, jest ilość chętnych na jedno miejsce. Czy na pewno zostanie się na oblegany kierunek studiów zapewni sukces w przyszłości?

W ostatnich latach, po raz pierwszy, wśród kandydatów na studia, politechniki okazały się popularniejsze niż uniwersytety. Wpływ na to miał z pewnością rządowy program tzw. kierunków zamawianych, w którym dofinansowuje się studia techniczne istotne dla polskiej gospodarki. Studenci wybierający się na takie kierunki mogą liczyć na stypendia w wysokości 1000 zł miesięcznie. Część osób podejmuje naukę na danym kierunku tylko dla tych pieniędzy.

Aby je otrzymać, trzeba poszukać na uczelniach kierunku zamawianego i spełnić kryteria otrzymywania wysokiego stypendium. Przeważnie chodzi o średnią ocen.

W pierwszej dwudziestce najpopularniejszych kierunków studiów w ciągu ostatnich dwóch lat przeważały kierunki z listy zamawianej. Najszybciej w rankingach pną się w górę kierunki studiów związane z budownictwem. Są w czołówce najpopularniejszych studiów w Polsce.

Oto dziesięć najczęściej wybieranych kierunków studiów w latach ubiegłych według liczby kandydatów: zarządzanie, budownictwo, pedagogika, prawo, informatyka, ekonomia, finanse i rachunkowość, inżynieria środowiska, administracja, psychologia.

Na publikację rankingów odpowiadają często osoby, które na co dzień zajmują się analizą rynku pracy. Prof. Mieczysław Kabaja z Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie, uważa, że wybory

maturzystów nie są do końca prze-myślane. Według niego budownictwo i informatyka to faktycznie przyszłościowe kierunki. Natomiast absolwenci zarządzania czy pedagogiki będą mieć na pewno problemy ze znalezieniem pracy.

Wzrost zainteresowania studiami technicznymi może być spowodowany świadomością młodych ludzi, że po kierunkach technicznych łatwiej można dostać dobrze płatną pracę. Ludzie są bardziej zainteresowani zdobyciem zawodu na studiach, które dają możliwość uzyskania zatrudnienia sprawnie i szybko. Pewne jest, że ryzyko zostania bezrobotnym jest zdecydowanie mniejsze dla absolwentów kierunków technicznych.

Należy pamiętać, że rankingi nie powinny być przysłowiowym „języczkiem u wagi” przy wyborze swojej drogi rozwoju. To, że na jakiś kierunek lub specjalność jest

OGŁOSZENIE PŁATNE

duża liczba chętnych, nie świadczy o atrakcyjności tego zawodu w przyszłości. Kilka lat temu ogromną popularnością cieszył się marketing i zarządzanie. Uczelnie masowo otwierały tę specjalność u siebie. Szybko jednak okazało się, że rzesza absolwentów marketingu nie może znaleźć pracy, bo rynek nasycił się już specjalistami w tej dziedzinie. Rankingi mogą być niemiarodajne także z innego powodu. Maturzyści często składają podania na kilka kierunków i to sztucznie zwiększa ilość chętnych na jedno miejsce.

Bardzo ważne jest, aby przed wyborem dalszego kierunku kształcenia określić swoje predyspozycje i zainteresowania. Następnie trzeba zdobyć jak największą liczbę informacji o dalszych możliwościach kształcenia. Trzeba przeanalizować rodzaje i typy szkół, do których można się udać, jednocześnie obserwując i regularnie badając zapotrzebowanie rynku pracy. Ważne jest, aby przyszły zawód był też zawodem dobrze rokującym na rynku pracy. Świat wymaga bycia elastycznym, dlatego warto wybierając zawód dla siebie pomyśleć też gdzie będzie można znaleźć po nim pracę. Jeśli wiadomo, że człowiekowi z daną profesją jest bardzo trudno na rynku pracy już dziś, trzeba jeszcze raz przeanalizować swój wybór i w razie możliwości zmodyfikować plany w ten sposób, aby pogodzić zainteresowania z korzystniejszą perspektywą zawodową i zarobkową. Obecnie ciężko znaleźć pracę absolwentom szkół humanistycznych, które dają ogólne wykształcenie. Przykładem mogą być studia z pedagogiki czy socjologii. Bardzo trudno także znaleźć pracę absolwentom filozofii. Utrudnienia znajdują również osoby, które skończyły kierunki typowo nauczycielskie jak geografia, biologia czy historia o specjalności właśnie nauczycielskiej. Warto pamiętać, że w szkołach zwalniani są w ostatnim czasie nauczyciele wychowania fizycznego.

Oprac. Katarzyna Piotrowska

REKLAMA

Studia uniwersyteckie w Grudziądzu!

Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
ul. Sienkiewicza 22, 86-300 Grudziądz, tel. +48 56 611-22-35

■ EUROPEISTYKA studia niestacjonarne

■ GEOGRAFIA
specjalność „geografia turystyczna”

■ PIELEŃGNIARSTWO

■ RATOWNICTWO MEDYCZNE

■ ZARZĄDZANIE

www.umk.pl/rekrutacja

www.facebook.com/UniwersytetMikolajaKopernika

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kujawsko - Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy

Studia magisterskie i licencjackie:

Prawo
Administracja
Ekonomia
Pedagogika

Studia inżynierskie:

Geodezja i kartografia
Informatyka
Budownictwo
Inżynieria bezpieczeństwa

Studia licencjackie:

Filologia angielska, hiszpańska, germańska, rosyjska
Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Stosunki międzynarodowe
Praca socjalna

STUDIA PODYPLOMOWE

Biuro rekrutacji: ul. Piotrowskiego 12-14, 85-098 Bydgoszcz
tel. 52 322 0 322, tel. kom. 500 149 149

www.kpsw.edu.pl

SPRZEDAŻ
WĘGLA, MIAŁU,
EKO GROSZKU

OSTROWITE 80B
(TRASA GOL.-DOB.-KOWALEWO POM.)
tel. (056) 683 28 28
tel. 606 148 049
WYSOKA JAKOŚĆ!
ATRAKCYJNE CENY!

DOWÓZ GRATIS!

REKLAMA
W TYGODNIKU

CWA

ZADZWOŃ !!!
tel. (56) 682 26 80

Pływaczewo

Świętowali w bibliotece

Gminna Biblioteka Publiczna w Pływaczewie zorganizowała 1 czerwca Gminny Dzień Bez Uzależnień połączony z Dniem Dziecka.

Uroczystość cieszyła się dużym zainteresowaniem dzieci jak i dorosłych. W sumie dw Pływaczewie bawiło się ok. 70 osób. Organizatorzy przygotowali dla dzieci konkursy z nagrodami ufundowanymi przez gminę. Na miejsce przybył także przedstawiciel komendy policji Marek Barański, który przeprowadził z dziećmi pogadankę na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Dość chłodny 1 czerwca rozgrzało nieco ognisko i pieczenie przy nim kielbasek ufundowanych przez OSP w Pływaczewie. O dostawę słodczy zajął się natomiast radny Kazimierz Jawor-

ski.

Całe przedsięwzięcie opłynęło w przemiłej atmosferze. korzystając z okazji chciałam podziękować wszystkim osobom, które przy-

czyniły się do organizacji Dnia Dziecka w naszej wsi - mówi Grażyna Góralska z biblioteki w Pływaczewie.

PW

Marek Barański (z prawej) pokazuje dzieciom w jaki sposób zachowywać się w razie niebezpieczeństwa na drodze

REKLAMA

Oferta pracy sezonowej na lato 2012 !!!

Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Nowe Pole” Górzno w Miesiączkowie

Zatrudni osoby do pracy przy zbiorach owoców ; truskawek, malin, wiśni od początku czerwca, w lipcu i sierpniu.

Dokładne informacje po 25 maja.

Tel. 609 440 829 (7.⁰⁰-15.⁰⁰)

Zapewniamy bezpłatny transport.

lub 56 49 888 37 (7.⁰⁰-15.⁰⁰)

REKLAMA

KONSTAŁ PRODUCENT
GARAŻE BLASZANE
BRAMY GARAŻOWE

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport i montaż **GRATIS** cały KRAJ
Dogodne **RATY**

56-649-44-30 54-233-81-41
52-388-22-73 24-368-32-17
509-574-644 509-058-388
www.konstal-garaze.pl

REKLAMA

POŻYCZKI GOTÓWKOWE :
- korzystna rata
- maksymalny okres spłaty do 10 lat
- zamień swoje kredyty na jeden
- dla rolników, pracujących, emerytów i rencistów

POŻYCZKI HIPOTECZNE :
- szybka decyzja (realizacja w 7 dni)
- na dowolny cel, możliwość spłaty zobowiązań
- okres kredytowania do 20 lat

Kredyty DLA FIRM minimum formalności
tel. 793 700 045 , 56 49 184 38
(możliwość dojazdu do klienta)

SKUP ZŁOMU I METALI KOLOROWYCH

F.H.U.OLEK

OSTROWITE 22

87-400 GOLUB-DOBRZYŃ

Tel 56 683 62 94

Kom 501 621 145

SKŁAD WĘGLA

AKTUALNE CENNIKI ZNAJDZIESZ NA

<http://www.fhuolek.ecom.com.pl>

REKLAMA

Zamieść reklamę swojej firmy w Tygodniku Regionu Wąbrzeskiego ZADZWOŃ !!! tel. (56) 682 26 80

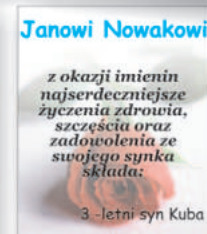
CWA TYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO

TEL. 56 682 26 80

Masz kłopoty z wymyśleniem ciekawego prezentu dla najbliższych?

Umieść życzenia w naszym tygodniku!!!

**Zaskocz znajomych i rodzinę
Zafunduj im oryginalną pamiątkę na:
urodziny, imieniny, rocznice, śluby itd...**

REKLAMA

AGRO-CIECH

- środki ochrony roślin
- pasze
- koncentraty
- nawozy

**CENY KONKURENCYJNE !!!
SPRAWDŹ!!!**

tel. 56/683 77 17
87-407 Ciechocin
Ciechocin 132

Wychowanie

O wychowaniu i leczeniu sztuką

Współczesne rodzicielstwo ma charakter ambiwalentny: z jednej strony jest bardzo trudne w związku z nawarstwieniem obowiązków zawodowych rodziców i pogłębiającym się kryzysem, nie tylko ekonomicznym, ale także kryzysem wartości. Z drugiej strony jest niezwykle leniwe z uwagi na powszechną dostępność bajek i gier komputerowych. O alternatywnych sposobach spędzania czasu z dziećmi w oparciu o arteterapię z psychologiem – Moniką Kofel-Dudziak, terapeutą systemowym, prywatnie mamą dwóch córek, rozmawia Anna Wajkert.

- Co to jest arteterapia?

Monika Kofel-Dudziak: - Najprościej tłumaczyć jest to terapia sztuką, choć większość osób łączy termin arteterapii, kojarząc ją tylko z pracą plastyczną. W rzeczywistości działania arteterapeutyczne obejmują wiele różnych form i poziomów. Jest to zarówno praca za pomocą tańca i ruchu, czyli choreoterapia; wykorzystywanie instrumentów muzycznych, własnego głosu i nagrań, czyli muzykoterapia; odgrywanie ról, czyli dramatoterapia; twórcze malowanie i rysowanie, mandale, grafika, rzeźba, aatem plastykoterapia, łącząc w to magię kolorów; terapia z wykorzystaniem książek czy też publikacji literackich, czyli biblioterapia oraz różne formy relaksacji, synchronizacji oraz wizualizacji jako elementy wprowadzające do pracy. W Polsce wciąż jeszcze arteterapię traktuje się jako warsztaty rozwijające kreatywność, warsztaty o charakterze terapeutycznym itd., natomiast np. w Anglii czy USA podkreślona jest bardziej moc diagnostyczna i terapeutyczna arteterapii. Jest to oddzielna szkoła psychoterapii wymagająca ukończenia kilku lat studiów i praktyk klinicznych. Arteterapeuta jest traktowany na równi z psychoterapeutą - stawiającym diagnozę, planującym proces terapii, prowadzącym sesje arteterapeutyczne w konkretnym kierunku.

- W jaki sposób można ją stosować w warunkach domowych?

- Arteterapia to najbardziej demokratyczna dyscyplina, dostępna każdemu. Wykorzystuje najczęściej niewerbalny przekaz, a zatem nie ten, który wpisany jest przede wszystkim w edukację szkolną. To, w jaki sposób można ją stosować w warunkach domowych zależy przede wszystkim od wieku, ilości osób, od potrzeb to znaczy od tego, w jakim celu chcemy ją stosować oraz od dostępności różnego rodzaju materiałów. Często bawiąc się z małymi dziećmi nieświadomie stosujemy właśnie techniki arteterapii, i chyba właśnie z najmłodszymi najłatwiej wejść w tego rodzaju pracę kreatywną. Muszę jednak zaznaczyć, że każdy człowiek jest istotą kreatywną i twórczą. Wszelkiego rodzaju odgrywanie ról z dziećmi, z wykorzystaniem lalek, pacynek czy samych siebie - zabawa w teatrzyk; rysowanie - np. rysowanie, czy też malowanie emocji lub lęków pozwala je oswajać. Rysowanie smaków i zapachów, albo słuchanej muzyki świetnie wpływa na rozwój osobowości twórczej dzieci. Arteterapia pomaga

Psycholog Monika Kofel-Dudziak

uzewnętrzniać emocje, myśli, dążenia - jest formą komunikacji. Zabawy kolorami, farbami, kredkami, plasteliną, wydzieranki z papieru, malowanie stopami, palcami, malowanie bez kontroli wzroku; wymyślanie ról do odegrania, wymyślanie bajek; słuchanie płyt z muzyką relaksacyjną, tworzenie instrumentów i wizualizacji tj. praca z wyobrażeniami, taniec i ruch - to wszystko są dostępne każdemu formy arteterapeutyczne, które możemy śmiało wykorzystywać w domu. Na rynku polskim jest sporo publikacji opisujących

- Jakie zdolności arteterapia rozwija u dzieci, a jakie trudności pozwala przezwyciężyć?

- Sztuka dostarcza bogatych bodźców, które rozwijają umysł i ciało dziecka. Arteterapia stosowana może być zarówno w pracy z osobami zdrowymi, jak i z tymi posiadającymi różnego rodzaju dysfunkcje lub choroby. Praca staje się najbardziej efektywna, kiedy jest realizowana na wielu poziomach. Pierwszy z poziomów to ten usprawniający dziecko ruchowo, czyli kinestetycznie, a także manualnie celem osiągnięcia wyższego pułapu rozwoju sensomotorycznego - szczególnie zalecane jest to w terapii zahamowań, zaburzeń i głębokich dysfunkcji np. porażenie mózgowe, mutyzm, autyzm, dysfunkcje ruchowe i zmysłów. Techniki arteterapii z powodzeniem są stosowane w pracy z dziećmi nadpobudliwymi psychoruchowo - ponieważ pracują w kierunku spowolnienia kinestetyczno-

psychicznego, aby umożliwić właściwe przekazywanie informacji do mózgu, wyciszenie i poprawę koncentracji uwagi. Praca z dziećmi autystycznymi, z zespołem Aspergera polega na koncentrowaniu się na świecie realnym i kierowaniu ich percepcji na rzeczywistość. Wiele dysfunkcji wynika z zaburzeń integracji sensorycznej (zmysłów), a terapia sztuką wykorzystując wszystkie zmysły, w tym przypadku głównie dotyk, w podświadomy sposób ją stymuluje. Ten problem pojawia się u dzieci z zespołem Downa, autyzmem, upośledzeniem umysłowym czy porażeniem mózgowym. Obronność dotykową wykazują również dzieci z ADHD i ADD. Najtrudniejszy poziom pracy arteterapeutycznej to ten podświadomy, dotyczący głównie dysfunkcji psychicznych i zmysłowych oraz pracy np. z chorobą terminalną. Arteterapia pomaga osobom z zaburzeniami emocjonalnymi, zahamowaniami czy też zbytym pobudzeniem, dostarcza sposobów radzenia sobie z emocjami negatywnymi, pomaga nimi kierować, oswaja wspomnienia, leczy traumy. Często mamy ograniczony dostęp do „mroków naszych gwałtownych emocji”. Trauma i lęki dziecięce zazwyczaj ujawniają się w rysunkach i mandalach. Arteterapia pomaga również tym, którzy chcą poznać samych siebie, uzyskać wgląd we własne wnętrze. Pozwala też osobom chorym na inne spojrzenie na własną chorobę i otaczający świat. Oswaja lęki, pomaga radzić sobie z agresją, zapobiegać apatii i izolacji. W procesie arteterapii można skutecznie wydobywać urazy, kompleksy i konflikty i je „przemalowywać”. Istnieje także możliwość leczenia nieśmiałości poprzez odgrywanie różnych ról, bądź też niwelowanie niekorzystnych napięć, które tkwią w naszym ciele poprzez ruch i taniec. Arteterapia przede wszystkim daje upust emocjom, pozwala zatracić się w twórczym entuzjazmie, który leczy. Kreatywne tworzenie podnosi wiarę w siebie, poprawia koordynację ruchową, daje poczucie radości i satysfakcji, zwiększa koncentrację. Jeśli chodzi o dzieci - znacząco ułatwia ko-

munikację, dając nam wgląd w ich wnętrze. Dziecko poprzez kolory czy gesty może wyrazić, trudne do określenia emocje.

Oto kilka przykładów zajęć arteterapeutycznych:

Ćwiczenia przekraczające linię środkową ciała uaktywniają potencjał obu części naszego mózgu. Przykład: dziecko siedzi na krześle lub podłodze, do kolan ma przywiązane tekturki z przyklejonymi kartkami. W miseczkach, po obu stronach umieszczona jest farba (dwa kolory). W rytm muzyki sięgając naprzemiennie po farbę, maluje dwa obrazy - lewą ręką na prawym kolanie, prawą ręką na lewym kolanie.

Pacynka na długopisie: ćwiczenie ortografii jest nużące, można zatem razem z dzieckiem zrobić z papieru czy bibuły pacynkę, którą umieszczamy na długopisie i którą dziecko będzie uczyło, jak ładnie i bez błędów pisać.

Taniec dłońmi w lustrzanym odbiciu - rączki dziecka to „dwójka tancerzy”, które wchodzi w rolę. Bawimy się z dzieckiem i pokazujemy za pomocą „tancerzy” różne emocje, a następnie dajemy zadanie tancerzom, by pokazały - jak się dziś czują czy też co czują w jakiejś danej (interesującej nas) kwestii.

Mój portret dźwiękowy - szukamy w domu dźwięków określających nas samych, wydawanych przez zwykłe rzeczy - pokrywka, plastikowy kubek, łyżka, sznurek, szklanka, szczotka, mikser itd. Później można dźwięki połączyć w orkiestrę rodzinną.

Rysowanie pająkami - po wyprawie do lasu i zebraniu przeróżnych pająków i innych skarbów natury tworzymy z dzieckiem dzieło o danej tematyce np. labirynty: „chaos i porządek”, bądź też podkreślamy aspekt emocjonalny - „złość lub radość”.

Teatr paluszkowy, teatr dłoni - bierzemy rękawiczkę gumową i na palcach, bądź na całej dłoni pisakami tworzymy postacie. Tworzymy minispektakle, dzięki którym dziecko będzie mogło wyrazić emocje lub też podpowiemy mu, jak ma sobie radzić w różnych sytuacjach.

Przykładowa praca wykonana w ramach arteterapii

Terapia sztuką pozwala zatracić się w twórczym entuzjazmie, który leczy

Wąbrzeźno

Dzień Dziecka z przesłaniem

Milusińscy z naszego miasta swoje święto obchodzili na rynku – były gry, zabawy, mini wesołe miasteczko i akcja czytelnicza zachęcająca dorosłych do głośnego czytania maluchom.

Wiele dzieci świętować zaczęło zaraz po przebudzeniu.

- Rodzice składali mi rano życzenia – mówili, żebym była grzeczna i dostawała same piątki w szkole. W prezencie dostałam nowe buciki i słodycze – mówi 8-letnia Wiktoria Onyszczyk.

Imprezy, głównie sportowe z okazji Dnia Dziecka odbyły się we wszystkich miejskich placówkach oświatowych. Po południu rodzice przyprowadzili swoje pociechy na rynek. Tam na milusińskich przygotowano wiele atrakcji m. in. mini wesołe miasteczko.

Dzieci chętnie korzystały z bajecznie kolorowych urządzeń do zabawy jak np. stół z piłkami. Animatorzy przebrani są w stroje klaunów wyczarowywali różne zwierzątka z balonów – po które ustawiała się długa kolej-

ka. Z głośników płynęły wesołe piosenki dla dzieci. Wszystkich rozbawił występ grupy gimnazjalistów, którzy przebrani za zespół Jarzębiny wykonali polski hymn Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej „Koko Euro Spoko”.

Ale zabawa na rynku miała też wymiar edukacyjny – dzieci zostały wciągnięte w happening czytelniczy zorganizowany wspólnie przez Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną, Gimnazjum nr 1 i koordynatora akcji „Wąbrzeźno czytające miasto” – Marię Przytuła-Blonkowską. Maluchy wyłonię z publiczności wcieliły się w bohaterów wierszy Tuwima m. in. „Na straganie” i „Rzepki”. Akcja miała na celu zachęcenie dzieci do sięgania po książki i przekonanie rodziców, żeby czytali swoim pociechom przynajmniej 20 minut

dziennie. O tym, że warto to robić dobrze wiedzą Michalina i Łukasz Redmerscy, rodzice 2-letniej rezolutnej Anieli.

- Córka nie usnęłaby gdybyśmy jej nie czytali. Staramy temu poświęcić przynajmniej godzinę dziennie. Ona ma świetną pamięć i już sama dopowiada nam treść bajki. Umie liczyć do dziesięciu po angielsku i do dwudziestu po polsku – chwali córkę państwo Redmerscy.

A dla tych nieco starszych dzieci wystąpił zespół rockowy 1 ½ hour, który przyjechał do nas specjalnie na Dni Wąbrzeźna z partnerskiego miasta Syke. Organizatorem imprezy był urząd miasta, a koordynatorem Wąbrzeski Dom Kultury.

Tekst i fot.

Paulina Grochowalska

Inszenizacja „Rzepki” Tuwima

Wąbrzeskie Jarzębiny zrobiły furorę

Wszystkim na rynku dopisywały dobre humory

Gimnazjaliści przygotowali plakaty promujące głośne czytanie dzieciom

Michalina i Łukasz Redmerscy codziennie czytają córcę

Każde dziecko otrzymało zwierzątko z balona